

Bermflora-onderzoek Aartselaar 2005

Vereniging Milieueducatie Provincie Antwerpen
afdeling Aartselaar

Auteur; Ronny Verelst

Veldmedewerkers: Johan Herreman, Hilde Janssens,
Hilde Luyckfasseel, Jean Naessens,
Luk Smets, Ria Thys

A. Algemeen onderzoek

1. Inleiding

1.1 Voorgeschiedenis

In 1990 werd door de Milieuraad van Aartselaar een eerste inventaris gemaakt van de wegbermen in de gemeente.

Het doel van deze inventarisatie was om deze bermen in de toekomst op een ecologisch verantwoorde manier te kunnen beheren. De bevindingen van deze inventarisatie werden vermeld in de brochure “Milieuvriendelijk bermbeheer” van april 1991. De gemeente is toen ingegaan op de aanbevelingen van de Milieuraad. Het beheer van de bermen werd uitbesteed vanaf 1992.

In 1998 werd, op vraag van de Milieuraad, door de leden van de plaatselijke afdeling van VMPA (Vereniging voor Milieueducatie voor de provincie Antwerpen) opnieuw een inventaris opgesteld van de betrokken bermen. Het doel van deze tweede inventarisatie was om na te gaan welke effecten het nieuwe beheer had op de floristische samenstelling van de bermen. De conclusies van deze inventaris staan vermeld in de brochure “Onderzoek naar de bermflora in de gemeente Aartselaar”, opgesteld in 1998.

Voor de periode 2003 tot 2006 werd door de gemeente een aanbesteding gedaan met als opdracht “Het maaien en onderhouden van de grasbermen langsheen de gemeentewegen, inclusief de beide oevers der aangrenzende baanrachten, in de gemeente Aartselaar”

1.2 Doel van dit onderzoek:

Op vraag van de Milieuraad werd een nieuw onderzoek gestart door VMPA-Aartselaar.

Het doel was ditmaal om een resultatenanalyse uit te voeren om de effecten van 13 jaar bermbeheer in kaart te brengen en nieuwe adviezen te formuleren voor de toekomst.

1.3 Opzet van dit onderzoek:

In 1990 werd hoofdzakelijk een floristische inventaris¹ opgesteld. In 1998 werd deze inventaris uitgebreid met de floristische evolutie² van de bermen.

In 2005 is de inventaris verruimd naar de vier seizoenen (zodat een meer gedetailleerde inventaris kon opgesteld worden) en is er ook gekeken naar de effecten die het maaibeheer gehad hebben op de diversiteit van de aanwezige planten.

Voor dit onderzoek werd een stappenplan opgesteld (zie bijlage 1) dat gedurende een jaar gevolgd werd.

1.4 Beperkingen van dit onderzoek

Dit onderzoek kan en zal niet voor 100% volledig zijn. Om een accurate studie te maken rond een bepaald biotoop wordt normaal een jarenlang onderzoek door exacte wetenschappers gedaan en dit is onmogelijk voor de mensen van VMPA die dit alles in hun vrije tijd gedaan hebben

Mossen, korstmossen en zwammen werden in deze studie niet opgenomen. Het determinatiewerk hiervan is te arbeidsintensief om alles binnen de vooropgestelde termijn rond te krijgen.

De vergelijkende studie is slechts relevant voor die bermen die ook in 1998 geïnventariseerd werden. In dit onderzoek zijn 7 extra bermen opgenomen.

(1) Milieuvriendelijk Bermbeheer

(2) Onderzoek naar de bermflora in Aartselaar

Aangezien in het verleden de inventarisatie van een berm slechts gebeurde op 1 bepaald ogenblik en in 2005 gedurende het hele jaar, is het aantal plantensoorten moeilijk te vergelijken. De bedoeling hiervan is echter om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de plantenrijkdom van onze bermen en tegelijkertijd een referentiekader op te stellen als uitgangspunt voor latere inventarisaties.

2 Gehanteerde parameters

2.1 Ecologische gedragsfactoren

De tabellen van Ellenberg worden gehanteerd in dit onderzoek.

Ellenberg heeft de planten gecategoriseerd volgens de eisen die ze stellen aan het milieu en ze ingedeeld volgens bodemfactoren (vochtigheid, bodemreactie, stikstofgehalte, voorkeur voor zout en tolerantie voor zware metalen) en volgens klimaatfactoren (licht, temperatuur).

De schaalverdeling wordt weergegeven in bijlage 2

Aangezien iedere plant zijn specifieke eisen stelt aan zijn biotoop, laat deze indeling ons toe om, via de inventarisatie en de hantering van gemiddelden van de aangetroffen plantensoorten, de juiste bodemsamenstelling per berm op te stellen

2.2 Socio-ecologische groepen

Door middel van de sociologisch-economische groepen kan eveneens een idee gevormd worden van de samenstelling van de bodem en van het milieu

In bijlage 3 worden deze groepen toegelicht.

2.3 Bermtypes

In zijn boek “Werk aan de berm” definieert A. Zwaenepoel 37 bermtypes . Ieder type heeft zijn specifieke vegetatie. Voor elk type beschrijft Zwaenepoel een aangewezen intern en extern beheer. Bij dit onderzoek werd uitgegaan van deze indeling.

2.4 Voorkomen

Voor België bestaat er voor de planten een zeldzaamheidsindex. Die geeft weer met welke frequentie elke plantensoort nog voorkomt in ons land.

Deze index wordt weergegeven in klassen van 0 tot 10 waarbij klasse 0 staat voor uitgestorven, en klasse 10 de planten weergeeft die nog voor 91 tot 100% voorkomen

Bijlage 4 geeft een overzicht van deze klassen.

Voor de vergelijkende studie werd deze zeldzaamheidsindex gehanteerd.

Zeer recent (februari 2006) werd het boek “Atlas van de flora van Vlaanderen en het Brussels gewest” uitgegeven. In dit boek staat o.a. een nieuwe parameter om het voorkomen van de planten in onze omgeving te bepalen. Deze nieuwe parameter (KFK= Kilometerhokfrequentieklasse) werd eveneens opgenomen in de resultaten van dit onderzoek ten einde het referentiekader actueel te houden.

Verklaring van de parameters in bijlage 4.

3. Situering van de onderzochte bermen

3.1 situering

De 12 bermen die onderzocht werden bevinden zich in:

- Cleydaellaan
- Groenenhoek
- Kontichsesteenweg

- Mastboomstraat
- Dijkstraat
- Kleistraat
- Groeningelei
- Halfstraat
- Wullebeekstraat
- Leeuwerikenlaan
- Vluchtenburgstraat
- Helststraat

3.2 afmetingen

Totalen:

- lengte 9635 meter
- oppervlakte 26258 m²
- grachtkant 11120 meter

De afmetingen per berm staan vermeld in bijlage 5

3.3 de waarnemingen

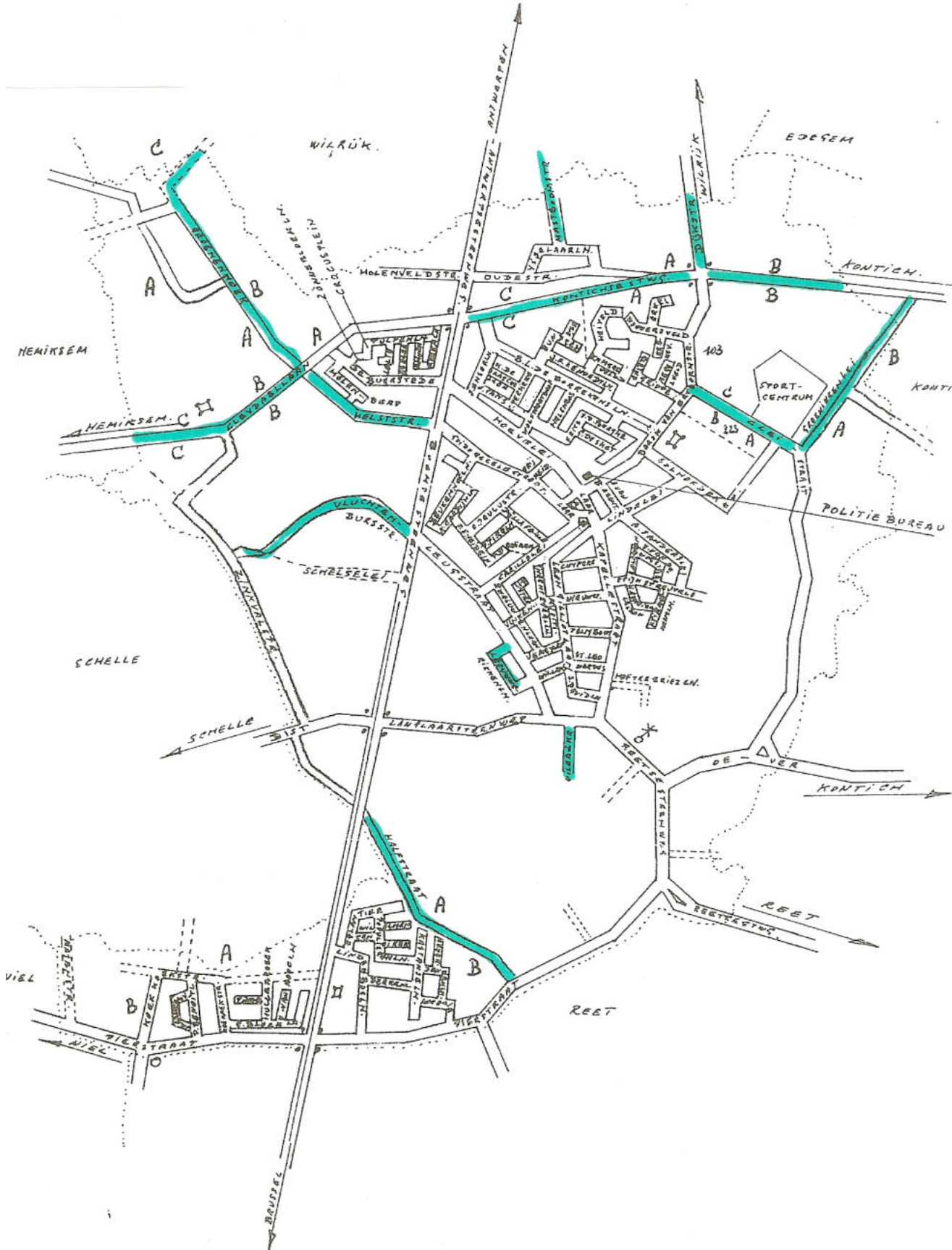
De inventarisatie gebeurde in fasen, gekoppeld aan de seizoenen. Ten einde een volledig zicht te krijgen op de diversiteit per berm werd het onderzoek gespreid over een volledig jaar. Uiteraard blijven de beperkingen, vermeld in 1.4 van kracht...

4. De bermen

De indeling van de bermen gebeurde conform de indeling gemaakt in 1991 en 1998. dit om een duidelijke vergelijking te kunnen maken.

Cleydaellaan	- Cleydaellaan B noord - Cleydaellaan B zuid - Cleydaellaan C noord - Cleydaellaan C zuid
Groeningelei	- Groeningelei A - Groeningelei B
Halfstraat	
Kontichsesteenweg	
Leeuwerikenlaan	
Groenenhoek	- Groenenhoek A - Groenenhoek B
Mastboomstraat	- Mastboomstraat A - Mastboomstraat B
Dijkstraat	
Wullebeekstraat	
Vluchtenburgstraat	
Helststraat	

fqs Bermen in Aartselaar

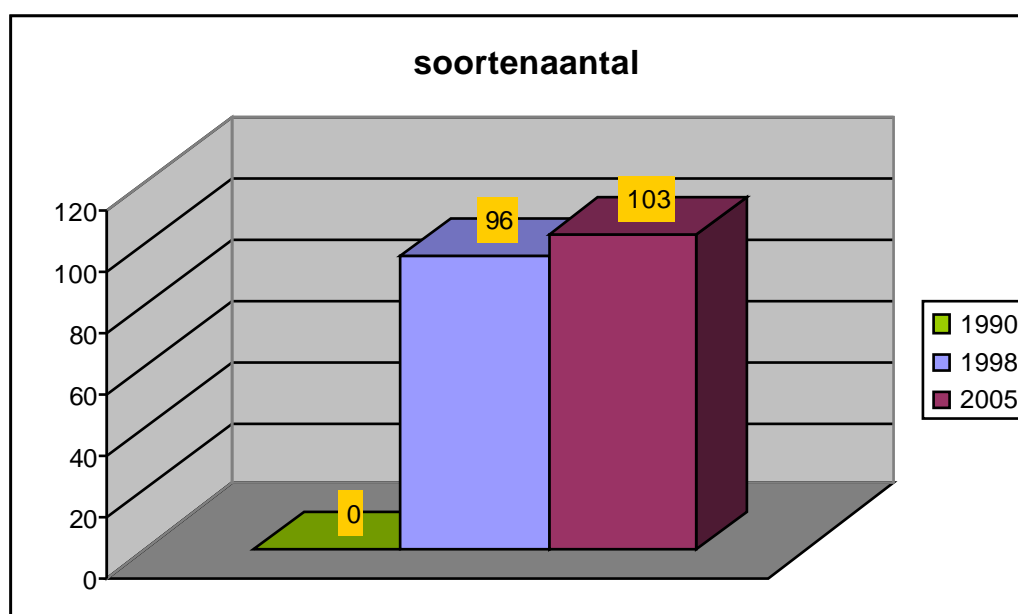

5. Vergelijkend onderzoek

5.1 diversiteit

BERM	Aantal soorten 1991	Aantal soorten 1998	Aantal soorten 2005
Cleydaellaan B noord	15	23	46
Cleydaellaan B zuid	24	42	44
Cleydaellaan C noord	17	40	65
Cleydaellaan C zuid	n.m.	41	50
Groeningelei A	34	39	64
Groeningelei B	30	44	58
Halfstraat	12	46	50
Kontichsesteenweg	n.m.	32	37
Leeuwerikenlaan	25	26	39

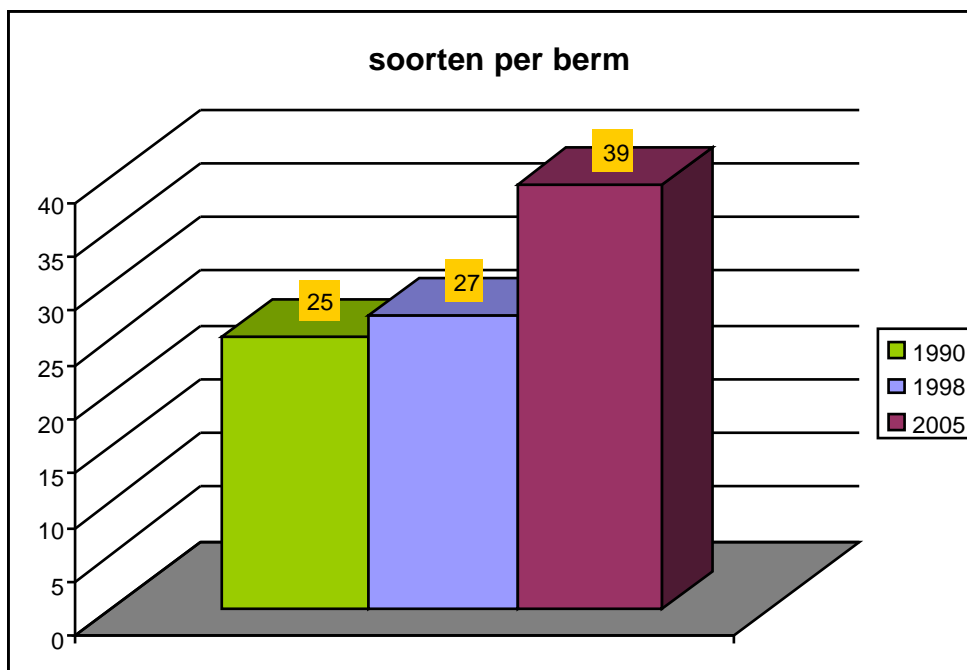
	1991	1998	2005
Totaal soortenaantal	n.m.	96	103

Conclusies: - er is een toename van het totale aantal soorten. Die toename is minimaal (+ 7).

Mogelijke oorzaken:

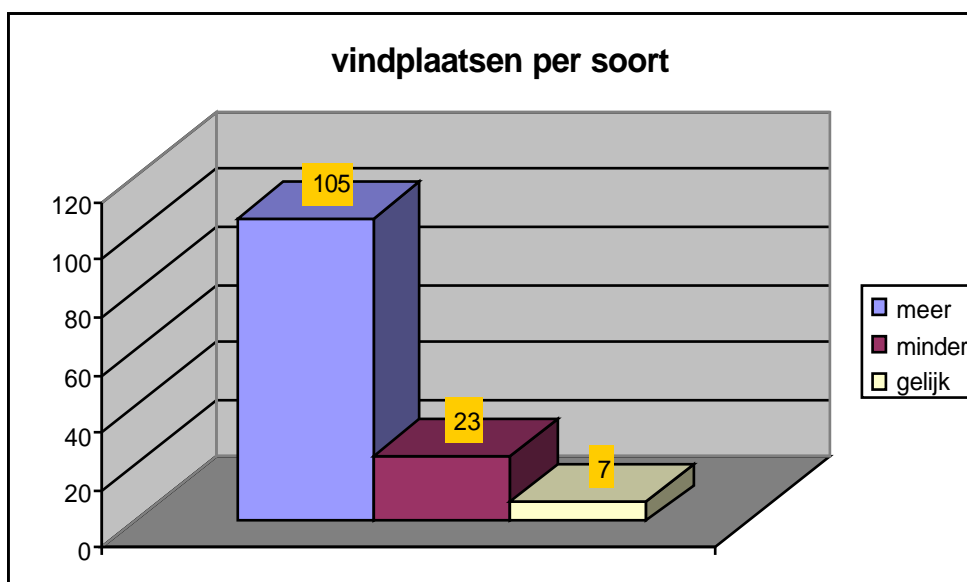
- ongewijzigde bodemsamenstelling betekent geen grotere diversiteit.
- frequentie van de inventarisatie (3 $\longleftrightarrow$ 1)
- tijdstip van de inventarisatie (februari tot juni $\longleftrightarrow$ mei)

Conclusies: - er is een substantiële toename van het aantal soorten per berm.
(gemiddeld + 12.3)

Mogelijke oorzaken:

- frequentie van de inventarisatie (3 ↔ 1)
- tijdstip van de inventarisatie (februari tot juni ↔ mei)
- evolutie naar een ander bermtype

Conclusies: - er is een substantiële toename van het aantal vindplaatsen per soort
(105 +, 23 -, 7 gelijk).

Mogelijke oorzaken:

- frequentie van de inventarisatie (3 ↔ 1)
- uitbreiding van het biotoop van bedoelde planten

5.2 bodemsamenstelling

Berm	datum	soorten	F	R	N	L	T	ZZ	conclusies
Cleydaellaan B noord	1993	15	5,7	6,7	6,9	6,8	5,7	9,2	vrijwel status-quo
	1998	23	5,5	6,8	6,9	6,7	5,4	9	
	2005	41	5,5	6,3	6,9	6,8	5,2	9,2	
Cleydaellaan B zuid	1993	24	5,7	6	6,4	6,4	5,2	8,8	vrijwel status-quo
	1998	42	5,3	6,4	6,4	6,9	5,2	9	
	2005	63	5,6	5,9	6,4	6,8	5,4	8,7	
Cleydaellaan C noord	1993	17	4,7	5,3	6,1	7,1	5,5	8,9	vrijwel status-quo
	1998	40	5,6	6,8	6,5	6,9	5,3	9	
	2005	63	5,5	6	6,4	6,8	5,4	8,7	
Cleydaellaan C zuid	1993								vrijwel status-quo
	1998	41	5,2	6,3	6,5	6,9	5,1	8,8	
	2005	41	5,5	6,5	6,7	6,7	5,4	8,8	
Groeningelei A	1993	34	5,4	5,4	6,6	6,3	5,4	8,4	vrijwel status-quo
	1998	39	5,5	6,5	7,2	6,4	5,6	8,5	
	2005	64	5,3	5,8	6,5	6,5	5,2	8,6	
Groeningelei B	1993	30	5,5	6	6,3	6,4	5,2	8,7	vrijwel status-quo
	1998	44	5,6	6,2	6,5	6,3	5,4	8,4	
	2005	57	5,4	6,1	6,4	6,6	5,3	8,7	
Halfstraat	1993	12	5,4	7	7,4	6,9	5,3	9,6	vrijwel status-quo
	1998	46	5,5	5,9	6,6	7	5,5	8,8	
	2005	50	5,5	5,9	6,4	6,8	5,3	9,1	
Kontichsesteenweg	1993								vrijwel status-quo
	1998	32	5,2	5,3	5,6	7	5,1	8,9	
	2005	37	5,4	5,9	6,5	6,7	5,2	9,3	
Leeuwerikenlaan	1993	25	5,5	6,8	7,1	6,9	5,6	8,7	vrijwel status-quo
	1998	25	5,6	6	6,4	7,1	5,8	9,2	
	2005	38	5,3	6,8	6,8	6,8	5,1	9,5	

Conclusie:

De waarden bleven vrijwel onveranderd t.o.v. de vroegere waarnemingen. Dit betekent dat er **geen significante wijzigingen** waren in de bodemsamenstelling van de onderzochte bermen. Een daadwerkelijk uitgevoerde pH-meting (zie bijlage 6) toonde weinig verschillen met de hierboven genoteerde waarden zodat deze meting blijkbaar relevant is.

5.3 Zeldzaamheid

Het gemiddelde van 8.9 volgens de zeldzaamheidsindex duidt op algemeen voorkomende planten. Het KFK gemiddelde (9.7) geeft eenzelfde beeld. Ook hier geen wezenlijke verschillen met vroegere waarnemingen. Afvoeren van maaisel veroorzaakt normaal vershraling. Vershraling komt de diversiteit ten goede. Dit heeft hier blijkbaar niet gespeeld.

5.4 Bermtypen

	1998	2005	
Cleydaellaan B noord	10	10	14
Cleydaellaan B zuid	10	14	10 7
Cleydaellaan C noord	10	14	10 7
Cleydaellaan C zuid	10	14	7
Groeningelei A	10	10	14
Groeningelei B	10	10	14
Halfstraat	10	14	
Kontichsesteenweg	10	14	
Leeuwerikenlaan	10	14	

Het gemiddelde bermtypen is geëvolueerd van type 10 (Geel nagelkruid – Schaduwgrastypen) naar type 14 (Scherpe boterbloem – Rode klavertypen)

In sommige bermen is ook type 7 aanwezig. (dit kan wijzen op een degradatie)

Bijlagen 7, 8 en 9 geven een samenvatting van de kenmerken van de meest voorkomende typen in de Aartselaarse bermen.

5.5 Conclusies

1. Voor de vroeger reeds onderzochte bermen zijn er geen significante verschillen opgetreden
2. Na meer dan 12 jaar maaibeheer is er geen verandering in bodemsamenstelling merkbaar
3. De bermen evolueren blijkbaar van type 10 naar type 14, terwijl ook type 7 tot de mogelijkheden behoort.
Indien degradatie wil vermeden worden, dient verschralling nagestreefd te worden. Dit kan door verder afvoeren van het maaisel en eutrofiëring via aangrenzende landbouwgebieden te verminderen
Er is geen verandering in maaibeheer noodzakelijk.
4. een controle op en opvolging van het maaibeheer is wenselijk.

B. Specifiek onderzoek per berm: bermfiche

Om een goed overzicht te krijgen van de plantengroei per individuele berm of per bermdeel, werd een doorgedreven inventarisatie uitgevoerd.

De resultaten dienen als referentiekader voor eventuele latere onderzoeken in functie van een bermbeheer of diversiteitstudie

Voor elke berm werd een fiche opgesteld met daarop telkens:

1. situering van de berm + omgevingsomschrijving
2. afmetingen: lengte, breedte, oppervlakte en eventueel lopende meter grachtkant
3. bodemsamenstelling: aan de hand van de inventarisatie
4. diversiteit: soortenaantal en zeldzaamheid van de voorkomende planten. Bij de bermen die eerder reeds onderzocht werden, zijn verdwenen en nieuwe soorten vermeld. Hierbij werd geen rekening gehouden met bomen.
5. bermtypen: volgens A. Zwaenepoel
6. conclusies + advies

BERMFICHE 1 Cleydaellaan B noord

1. situering

Van Groenenhoek tot Struisbeek

De berm bevindt zich langs een drukke verkeersweg tussen Aartselaar en Hemiksem.

Langs de noordzijde wordt de berm begrensd door het domein Cleydael (golf)

2. afmetingen

straat	plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Cleydaellaan	Groenenhoek tot Struisbeek	520	6.0	3120	520

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,4	frisse bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6,6	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,9	neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,9	stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,8	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,3	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

	1998	2005
Aantal soorten	23	46
Zeldzaamheid (gemiddeld)	ZZ 9.1	KFK 9.6

Verdwenen soorten t.o.v. 1998

- Distel (Speer)	<i>Cirsium vulgare</i> Ten.
- Dravik (IJle)	<i>Bromus stirelis</i>
- Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>
- Madeliefje	<i>Bellis perennis</i> L.
- Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria</i> L.

Nieuwe soorten t.o.v. 1998

- Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>
- Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris</i> L.
- Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>
- Goudhaver	<i>Trisetum flevescens</i>
- Heermoes	<i>Equisetum arvense</i> L.
- Herderstasje (Gewoon)	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) medicus
- Kamperfoelie	<i>Lonicera periclymenum</i> L.
- Kattenstaart (Grote)	<i>Lythrum salicaria</i>
- Kroppaar	<i>Dactylis glomerata</i>
- Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>
- Melkdistel (Gewone)	<i>Sonchus oleraceus</i> L.
- Orchis (Brede wespen-)	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz
- Perzikkruid	<i>Persicaria maculosa</i> Gray
- Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>
- Straatgras	<i>Poa annua</i> L.
- Viooltje (Maarts)	<i>Viola odorata</i> L.
- Wederik (Grote)	<i>Lysimachia vulgaris</i> L.
- Weegbree (Grote)	<i>Plantago major</i> subspr. <i>Major</i> L.
- Wikke (Heggen)	<i>Vicia sepium</i>
- Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>
- Zilverschoon	<i>Potentilla anserina</i>
- Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 10** (Geel nagelkruid – Schaduwgras) maar evolueert naar **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver) en/of naar **type 7** (Dolle kervel – IJle dravik)

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Goudhaver en Maarts viooltje

Soortenrijkdom: met 46 soorten overstijgt deze berm het gemiddelde van het type 10 (23.7) en van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel
(bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni
Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.
Eutrofiëring dient vermeden te worden, type 7 houdt immers degradatie in

Bermflora-onderzoek

Cleydaellaan B noord

2005

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>	X	5	X	X	X	X		15	9	8
3	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens</i> L.	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
4	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
5	Braam (Gewone)	<i>Rubus fruticosus</i> L.	.	.	.	.	.	.	8d	31	.	10
6	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica</i> L.	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
7	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Clairville	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
8	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album</i> L.	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
9	Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>	4	X	5	X	8	X	5a	23,11,26	10	10
10	Eik (Zomer)	<i>Quercus robur</i> L.	X	X	X	X	7	6	9e	31,34	4	10
11	Esdoorn (Gewone)	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	6	X	7	X	4	X	9g		7	10
12	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffmann	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
13	Glanshaver (Frans Raai gras)	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J.&C. Presl	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
14	Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>								24		5
15	Heermoes	<i>Equisetum arvense</i> L.	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
16	Herderstasje (Gewoon)	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medicus	X	X	5	X	7	X	1d	28	10	10
17	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i> L.	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
18	Kamperfoelie	<i>Lonicera periclymenum</i> L.	X	X	X	X	6	5	9e	31	10	10
19	Kattenstaart (Grote)	<i>Lythrum salicaria</i>										10
20	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
21	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens</i> L.	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
22	Kleefkruid	<i>Galium aparine</i> L.	X	6	9	X	7	5	8b	7	9	10
23	Knoopkruid	<i>Centaurea pratensis</i> Thuill.	X	X	X	X	7	X	5a	11	10	10
24	Koekoeksbloem (Dag)	<i>Silene dioica</i> (L.) Clairville	6	7	8	X	X	X	8b	10	6	9
25	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
26	Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
27	Melkdistel (Gewone)	<i>Sonchus oleraceus</i> L.	4	8	8	X	7	5	1a	27	9	10
28	Muur (Grote)	<i>Stellaria holostea</i> L.	5	6	5	X	5	6	9d	5	7	9
29	Orchis (Brede Wespen)	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz								12,32,34		9
30	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis</i> Wiggers	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
31	Perzikkruid	<i>Persicalaria maculosa</i> Gray	3	X	7	X	6	5	1a	29	9	10

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
32	Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
33	Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3	.	7	X	6b	11	6	9
34	Smeewortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
35	Straatgras	<i>Poa annua L.</i>	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
36	Violetje (Maarts)	<i>Vilva odorata L.</i>	5	X	8	X	5	6	8b	10	8	6
37	Vlier (Gewone)	<i>Sambucus nigra L.</i>	5	X	8	X	7	5	8b		9	10
38	Wederik (Grote)	<i>Lysimachia vulgaris L.</i>	8	X	X	X	6	X	5b	1	6	10
39	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major subsp. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
40	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
41	Wikke (Heggen)	<i>Vicia sepium</i>	X	X	X	X	5	5	6b	10	8	8
42	Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>	5	X	X	X	7	X	1a	4,19	10	10
43	Wilg (Schie)	<i>Salix alba</i>										10
44	Zilverschoon	<i>Potentilla anserina</i>	6	X	7	1	7	5	2a	30	10	10
45	Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
46	Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
10	5	18	1	16	0
14	4	21	1	19	0
7	3	22	1	20	0
29	3	24	1	23	0
5	2	27	1	25	0
11	2	28	1	26	0
15	2	30	1	32	0
17	2	2	0	33	0
31	2	4	0	34	0
1	1	8	0	35	0
3	1	9	0	36	0
6	1	12	0	37	0
13	1				

10 = Geel nagelkruid - Schaduwgras

14 = Scherpe boterbloem - Rode klaver

BERMFICHE 2 Cleydaellaan B zuid

1. situering

Van Struisbeek tot Helststraat

De berm bevindt zich langs een drukke verkeersweg tussen Aartselaar en Hemiksem.

Langs de zuidzijde wordt deze berm begrensd door weiden.

Er is een fietspad aanwezig naast de berm.

2. afmetingen

straat	Plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Cleydaellaan	Struisbeek tot Helststr.	520	5.5	2860	1040

3.

bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld

5,5 frisse tot vochtige bodem

R: bodemreactieindicatie gemiddeld
gemeten waarde juli 2005

6,6 licht-zure tot neutrale bodem

6,9 neutrale bodem

N: stikstofindicatie gemiddeld

6,5 stikstofintermediaire tot stikstofrijke bodem

L: lichtvoorkeur gemiddeld

6,8 half-lichtplanten

T: temperatuurvoorkeur gemiddeld

5,2 planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

Aantal soorten 1998
40

2005
44

Zeldzaamheid (gemiddeld) ZZ
9

KFK
9.7

Verdwenen soorten t.o.v. 1998

- Braam (Gewone)
  - Dovenetel (Witte)
  - Dravik (IJle)
  - Klaver (Hop)
  - Kruiskruid (Klein)
  - Madeliefje
  - Muur (Vogel)
  - Ooievaarsbek (Zachte)
  - Smeerwortel (Gewone)
  - Walstro (Glad)
  - Wikke (Ringel)
  - Zuring (Schapen)
  - Zwenkgras (Rood)
- Rubus fruticosus L.*
  - Lamium album L.*
  - Bromus stirelis*
  - Medicago lupulina*
  - Senecio vulgaris*
  - Bellis perennis L.*
  - Stellaria media*
  - Geranium molle*
  - Symphytum officinale L.*
  - Gallium mollugo*
  - Vicia hirsuta*
  - Rumex acetosetta*
  - Festuca rubra subsp. commuti*

Nieuwe soorten t.o.v. 1998

- Bosanemoon
  - Distel (Akker)
  - Duizendblad (Gewoon)
  - Ereprijs (Gewone)
  - Goudhaver
  - Herderstasje (Gewoon)
  - Hoefblad (Klein)
  - Klaver (Rode)
  - Koninginnenkruid
  - Muur (Grote)
  - Orchis (Brede wespen-)
  - Speenkruid
  - Timoteegras
  - Wederik (Grote)
  - Wikke (Vogel)
- Anemona nemorosa*
  - Cirsium arvense (L.) Clairville*
  - Achillea millefolium*
  - Veronica chamaedrys*
  - Trisetum flevescens*
  - Capsella bursa-pastoris (L.) medicus*
  - Tussilago farfara*
  - Trifolium pratense L.*
  - Eupatorium cannabinum*
  - Stellaria holostea L.*
  - Epipactis helleborine (L.) Crantz*
  - Ranunculus ficaria L.*
  - Phleum pratense subsp. Pratense L.*
  - Lysimachia vulgaris L.*
  - Vicia cracca*

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver) en is geëvolueerd vanuit het type 10 (Geel nagelkruid – Schaduwgras)

Type 7 (Dolle kervel – IJle dravik) behoort ook tot de mogelijkheden in de toekomst

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Goudhaver

Soortenrijkdom: met 44 soorten overstijgt deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel (bloemenrijkdom)

Gazonbeheer: soortenrijkdom

Graasbeheer: soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni

Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest

Eutrofiëring dient vermeden te worden, type 7 houdt immers degradatie in

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>	X	5	X	X	X	X		15	9	8
3	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens</i> L.	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
4	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
5	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica</i> L.	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
6	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Clairville	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
7	Distel (Speer)	<i>Cirsium vulgare</i> Ten.	5	X	8	X	8	5	1e	7	9	10
8	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album</i> L.	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
9	Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>	X	X	3	X	7	8	5a	26	9	10
10	Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>	4	X	5	X	8	X	5a	23,11,26	10	10
11	Eik (Zomer)	<i>Quercus robur</i> L.	X	X	X	X	7	6	9e	31,34	4	10
12	Ereprijs (Gewone)	<i>Veronica chamaedrys</i>	4	X	X	X	6	X	5a	11	8	9
13	Esdoorn (Gewone)	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	6	X	7	X	4	X	9g	10	7	10
14	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffmann	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
15	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J.&C. Presl	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
16	Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>							5a	24	5	5
17	Heermoes	<i>Equisetum arvense</i> L.	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
18	Herderstasie (Gewoon)	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medicus	X	X	5	X	7	X	1d	28	10	10
19	Hoefblad (Klein)	<i>Tussilago farfara</i>	6	8	6	X	8	X	1e	20	9	10
20	Hoornbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
21	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
22	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens</i> L.	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
23	Kleefkruid	<i>Galium aparine</i> L.	X	6	9	X	7	5	8b	7	9	10
24	Knoopkruid	<i>Centaurea pratensis</i> Thuill.	X	X	X	X	7	X	5a	11	10	10
25	Koekoeksbloem (Daq)	<i>Silene dioica</i> (L.) Clairville	6	7	8	X	X	X	8b	10	6	9
26	Koninginnenkruid	<i>Eupatorium cannabinum</i>	7	7	7	X	7	5	4e	1	9	10
27	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
28	Muur (Grote)	<i>Stellaria holostea</i> L.	5	6	5	X	5	6	9d	5	7	10
29	Orchis (Brede Wespen)	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crant.										9
30	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis</i> Wiggers	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
31	Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10

Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
------------------	---------------	---	---	---	-----	---	---	----	------	----	-----

32	Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3	,	7	X	6b	11	6	9
33	Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria L.</i>	6	7	7	x	4	5	9d	,	8	10
34	Straatgras	<i>Poa annua L.</i>	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
35	Timotheegras	<i>Phleum pratense subsp. Pratense L.</i>	5	X	6	X	7	X	5a	18	10	9
36	Vossenstaart (Grote)	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
37	Wederik (Grote)	<i>Lysimachia vulgaris L.</i>	8	X	X	X	6	X	5b	1	6	10
38	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
39	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
40	Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>	5	X	X	X	7	X	1a	4,19	10	10
41	Witbol (Gestreepte)	<i>Holeus lanatus L.</i>	6	X	4	X	7	5	5a	15	10	10
42	Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
43	Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
44	Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype aantal

bermtype aantal

bermtype aantal

14	5	20	1	23	0
7	3	21	1	24	0
10	3	22	1	25	0
11	3	26	1	27	0
15	3	28	1	30	0
1	2	2	0	31	0
5	2	4	0	32	0
13	2	8	0	33	0
17	2	9	0	34	0
18	2	12	0	35	0
29	2	16	0	36	0
3	1	19	0	37	0
6	1				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertyp

BERMFICHE 3 Cleydaellaan C noord

1. situering

Van Struisbeek tot grens Hemiksem

De berm bevindt zich langs een drukke verkeersweg tussen Aartselaar en Hemiksem.

Langs de noordzijde wordt de berm begrensd door het domein Cleydael (golf)

2. afmetingen

straat	Plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Cleydaellaan	Struisbeek tot grens Hemiksem	390	6.0	2340	-

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,6	frisse tot vochtige bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6,1	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,7	licht-zure tot neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,5	Stikstofintermediaire tot stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,8	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,3	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

Aantal soorten	1998	2005
	41	65
Zeldzaamheid (gemiddeld)	ZZ	KFK
	8.7	9.5

Verdwenen soorten t.o.v. 1998

- Boerenwormkruid *Tanacetum vulgare*
- Klaver (Hop) *Medicago lupulina*
- Vogelmelk (Gewone) *Ornithogalum umbellatum*
- Weegbree (Grote) *Plantago major subsp. Major L.*
- Zuring (Krul) *Rumex crispus*

Nieuwe soorten t.o.v. 1998

- Bijvoet *Artemisia vulcanis L.*
- Bosanemoon *Anemona nemorosa*
- Braam (Gewone) *Rubus fruticosus L.*
- Ereprijs (Gewone) *Veronica chamaedrys*
- Fijnstraal (Canadese) *Conyza canadensis*
- Goudhaver *Trisetum flevescens*
- Koninginnenkruid *Eupatorium cannabinum*
- Kruiskruid (Jacobs) *Senecio jacobaeae subst. Jacobaeae*
- Kweldergras (Stomp) *Puccinellia distans*
- Ooievaarsbek (Berm) *Geranium pyrenaicum*
- Orchis (Brede wespen-) *Epipactis helleborine (L.) Crantz*
- Pitrus *Juncus effusus*
- Raaigras (Engels) *Lolium perenne*
- Robinia *Robinia pseudoacacia*
- Rolklaver (Gewone) *Lotus corniculatus*
- Sp eenkruid *Ranunculus ficaria L.*
- Veldbies (Gewone) *Luzula campestris*
- Veldkers (Kleine) *Cardamine hirsuta*
- Wederik (Grote) *Lysimachia vulgaris L.*
- Wikke (Heggen) *Vicia sepium*
- Witbol (Gestreepte) *Holcus lanatus L.*

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver) en is geëvolueerd vanuit het type 10 (Geel nagelkruid – Schaduwgras)
Type 7 (Dolle kervel – IJle dravik) behoort ook tot de mogelijkheden in de toekomst

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Goudhaver, Bermooievaarsbek, Stomp kweldergras,

Soortenrijkdom: met 65 soorten overstijgt deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel (bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni
Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest

Eutrofiëring dient vermeden te worden, type 7 houdt immers degradatie in

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Beemdgras (Veld)	<i>Poa pratensis</i>	5	X	6	X	6	X	5a	20	10	10
2	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium L.</i>	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
3	Bijvoet	<i>Artemisia vulcanis L.</i>	6	X	8	X	7	X	1g	7	10	10
4	Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>	X	5	X	X	X	X		15	9	8
5	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens L.</i>	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
6	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
7	Braam (Gewone)	<i>Rubus fruticosus L.</i>							8d	31		10
8	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica L.</i>	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
9	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense (L.) Clairville</i>	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
10	Distel (Speer)	<i>Cirsium vulgare Ten.</i>	5	X	8	X	8	5	1e	7	9	10
11	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album L.</i>	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
12	Dravik (Ijle)	<i>Bromus stirens</i>	4	X	5	X	7	7	8b	7,8	6	10
13	Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>	X	X	3	X	7	8	5a	26	9	10
14	Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>	4	X	5	X	8	X	5a	23,11,26	10	10
15	Duizendknoop (Japanse)	<i>Fallopia japonica (Houtt.) Ronse Decr.</i>	8	5	6	X	8	7	1g	25	3	8
16	Eik (Zomer)	<i>Quercus robur L.</i>	X	X	X	X	7	6	9e	31,34	4	10
17	Ereprijs (Gewone)	<i>Veronica chamaedrys</i>	4	X	X	X	6	X	5a	11	8	9
18	Es (Gewone)	<i>Fraxinus excelsior L.</i>										10
19	Esdoorn (Gewone)	<i>Acer pseudoplatanus L.</i>	6	X	7	X	4	X	9g	10	7	10
20	Fijnstraal (Canadese)	<i>Conyza canadensis</i>								27		10
21	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris (L.) Hoffmann</i>	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
22	Glanshaver (Frans Raai gras)	<i>Arrhenatherum elatius (L.) J.&C. Presl</i>	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
23	Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>										5
24	Heermoes	<i>Equisetum arvense L.</i>	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
25	Herderstasje (Gewoon)	<i>Capsella bursa-pastoris (L.) Medicus</i>	X	X	5	X	7	X	1d	28	10	10
26	Hoefblad (Klein)	<i>Tussilago farfara</i>	6	8	6	X	8	X	1e	20	9	10
27	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea L.</i>	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
28	Hoornbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
29	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
30	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens L.</i>	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
31	Kleefkruid	<i>Galium aparine L.</i>	X	6	9	X	7	5	8b	7	9	10

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
32	<i>Knoopkruid</i>	<i>Centaurea pratensis Thuill.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	11	10	10
33	<i>Koekoeksbloem (Dag)</i>	<i>Silene dioica (L.) Clairville</i>	6	7	8	X	X	X	8b	10	6	9
34	Koninginnenkruid	<i>Eupatorium cannabinum</i>	7	7	7	X	7	5	4e	1	9	10
35	<i>Kropaar</i>	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
36	<i>Kruiskruid (Jacobs)</i>	<i>Senecio jacobaeae subsp. Jacobaeae</i>	4	7	8	X	8	5	6b	11	8	10
37	<i>Kruiskruid (Klein)</i>	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
38	<i>Kweldergras (Stomp)</i>	<i>Puccinellia distans</i>	6	7	7	2	8	X	3b	18,26,30	1	4
39	Linde (Zomer)	<i>Tilia platyphyllos</i>										5
40	<i>Madeliefje</i>	<i>Bellis perennis L</i>	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
41	<i>Ooievaarsbek (Berm)</i>	<i>Geranium pyrenaicum</i>	4	4	X	X	6	X	5a	8	8	5
42	Orchis (Brede Wespen)	<i>Epipactis helleborine (L.) Crantz</i>										9
43	<i>Paardebloem (Gewone)</i>	<i>Taraxacum officinalis Wiggers</i>	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
44	<i>Pinksterbloem</i>	<i>Cardamine pratensis L.</i>	7	X	X	X	5	X	5a	2	8	10
45	Pitrus	<i>Juncus effusus</i>	7	3	4	X	8	5	2a	16	8	10
46	<i>Raaigras (Engels)</i>	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
47	Robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>										9
48	<i>Rolklaver (Gewone)</i>	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3	.	7	X	6b	11	6	9
49	<i>Smeewortel (Gewone)</i>	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
50	<i>Speenkruid</i>	<i>Ranunculus ficaria L.</i>	6	7	7	x	4	5	9d	.	8	10
51	Veldbies (Gewone)	<i>Luzula campestris</i>	4	3	2	X	7	X	6e		10	9
52	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
53	<i>Vossenstaart (Grote)</i>	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
54	<i>Wederik (Grote)</i>	<i>Lysimachia vulgaris L.</i>	8	X	X	X	6	X	5b	1	6	10
55	<i>Weegbree (Smalle)</i>	<i>Plantago lanceolata L</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
56	Wikke (Heggen)	<i>Vicia sepium</i>	5	7	5	X	X	X	8b	10	9	8
57	<i>Wikke (Voeder)</i>	<i>Vicia sativa subsp. Sativa</i>	X	X	X	X	5	5	6b	.	8	10
58	Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>	5	X	X	X	7	X	1a	4,19	10	10
59	Wilg (Schiët)	<i>Salix alba</i>										10
60	<i>Winde (Haag)</i>	<i>Calystegia sepium</i>	6	7	9	X	8	6	4e	9	9	10
61	<i>Witbol (Gestreepte)</i>	<i>Holeus lanatus L.</i>	6	X	4	X	7	5	5a	15	10	10
62	<i>Zevenblad</i>	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
63	<i>Zilverschoon</i>	<i>Potentilla anserina</i>	6	X	7	1	7	5	2a	30	10	10
64	<i>Zuring (Ridder)</i>	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
65	<i>Zuring (Veld)</i>	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
14	6	6	1	12	0
7	5	9	1	19	0
10	5	16	1	23	0
11	4	18	1	24	0
15	3	21	1	27	0
3	2	22	1	29	0
8	2	25	1	32	0
13	2	26	1	33	0
17	2	28	1	34	0
20	2	30	1	35	0
1	1	31	1	36	0
2	1	4	0	37	0
5	1				

10 = Geel nagelkruid - Schaduwgrastype

7 = Dolle kervel - IJle draviktype

14 = Geel nagelkruid - Schaduwgrastype

BERMFICHE 4 Cleydaellaan C zuid

1. situering

Van Struisbeek tot grens Hemiksem

De berm bevindt zich langs een drukke verkeersweg tussen Aartselaar en Hemiksem.

Langs de zuidzijde wordt deze berm begrensd door het natuurgebied Cleydaelhof, eigendom van de afdeling Bos en Groen.

Er is een fietspad aanwezig naast de berm.

2. afmetingen

straat	Plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Cleydaellaan	Grens Hemiksem tot Struisbeek	390	7.0	2730	390

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,5	frisse tot vochtige bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6,1	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,8	neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,4	stikstofintermediaire tot stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,8	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,3	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

	1998	2005
Aantal soorten	39	50
Zeldzaamheid (gemiddeld)	ZZ 8.9	KFK 9.6

Verdwenen soorten t.o.v. 1998

- Boerenwormkruid	<i>Tanacetum vulgare</i>
- Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>
- Ereprijs (Gewone)	<i>Veronica chamaedrys</i>
- Ereprijs (Veld)	<i>Veronica arvensis</i>
- Klaver (Hop)	<i>Medicago lupulina</i>
- Madeliefje	<i>Bellis perennis L</i>
- Muur (Vogel)	<i>Stellaria media</i>
- Ooievaarsbek (Zachte)	<i>Geranium molle</i>
- Schapengras	<i>Festuca ovina</i>
- Vogelmelk (Gewone)	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
- Wikke (Voeder)	<i>Vicia sativa subsp. Sativa</i>

Nieuwe soorten t.o.v. 1998

- Beemdgras (Veld)	<i>Poa pratensis</i>
- Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>
- Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>
- Dravik (IJle)	<i>Bromus stirens</i>
- Hoornbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>
- Kamille (Echte)	<i>Matricaria recutita L.</i>
- Kattenstaart (Grote)	<i>Lythrum salicaria</i>
- Koekoeksbloem (Dag)	<i>Silene dioica (L.) Clairville</i>
- Koninginnenkruid	<i>Eupatorium cannabinum</i>
- Kroppaar	<i>Dactylis glomerata</i>
- Kweek	<i>Elymus repens</i>
- Muur (Grote)	<i>Stellaria holostea L.</i>
- Orchis (Bos)	<i>Dactylorhiza fuchsia (L.) Soo</i>
- Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis L.</i>
- Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>
- Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria L.</i>
- Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsute</i>
- Wikke (Heggen)	<i>Vicia sepium</i>
- Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>
- Witbol (Gestreepte)	<i>Holcus lanatus L.</i>
- Zuring (Schapen)	<i>Rumex acetosella</i>

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver) en is geëvolueerd vanuit het type 10 (Geel nagelkruid – Schaduwgras)

Type 7 (Dolle kervel – IJle dravik) behoort ook tot de mogelijkheden in de toekomst

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Bosorchis, Stomp kweldergras,

Soortenrijkdom: met 50 soorten overstijgt deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel
(bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer: soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni
Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest
Eutrofiëring dient vermeden te worden, type 7 houdt immers degradatie in

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Beemdgras (Veld)	<i>Poa pratensis</i>	5	X	6	X	6	X	5a	20	10	10
2	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium L.</i>	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
3	Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>	X	5	X	X	X	X		15	9	8
4	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens L.</i>	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
5	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
6	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica L.</i>	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
7	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense (L.) Clairville</i>	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
8	Distel (Speer)	<i>Cirsium vulgare Ten.</i>	5	X	8	X	8	5	1e	7	9	10
9	Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
10	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album L.</i>	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
11	Dravik (Ijle)	<i>Bromus stirelis</i>	4	X	5	X	7	7	8b	7,8	6	10
12	Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>	X	X	3	X	7	8	5a	26	9	10
13	Eik (Zomer)	<i>Quercus robur L.</i>	X	X	X	X	7	6	9e	31,34	4	10
14	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris (L.) Hoffmann</i>	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
15	Glanshaver (Frans Raai gras)	<i>Arrhenatherum elatius (L.) J.&C. Presl</i>	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
16	Heermoes	<i>Equisetum arvense L.</i>	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
17	Herderstasje (Gewoon)	<i>Capsella bursa-pastoris (L.) Medicus</i>	X	X	5	X	7	X	1d	28	10	10
18	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea L.</i>	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
19	Hoornbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
20	Kamille (Echte)	<i>Matricaria recutita L.</i>	6	5	5	X	8	5	1a	28	10	10
21	Kattenstaart (Grote)	<i>Lythrum salicaria</i>										10
22	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
23	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens L.</i>	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
24	Kleefkruid	<i>Galium aparine L.</i>	X	6	9	X	7	5	8b	7	9	10
25	Knoopkruid	<i>Centaurea pratensis Thuill.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	11	10	10
26	Koekoeksbloem (Dag)	<i>Silene dioica (L.) Clairville</i>	6	7	8	X	X	X	8b	10	6	9
27	Koninginnenkruid	<i>Eupatorium cannabinum</i>	7	7	7	X	7	5	4e	1	9	10
28	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
29	Kweek	<i>Elymus repens</i>	5	X	8	1	7	X	1a	17	10	10
30	Kweldergras (Stomp)	<i>Puccinellia distans</i>	6	7	7	2	8	X	3b	18,26,30	1	4
31	Muur (Grote)	<i>Stellaria holostea L.</i>	5	6	5	X	5	6	9d	5	7	9

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
32	Orchis (Bos)	<i>Dactylorhiza fuchsii (Duce) Soo</i>										3
33	<i>Paardebloem (Gewone)</i>	<i>Taraxacum officinalis Wiggers</i>	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
34	<i>Pinksterbloem</i>	<i>Cardamine pratensis :L.</i>	7	X	X	X	5	X	5a	2	8	10
35	<i>Raaigras (Engels)</i>	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
36	<i>Rolklaver (Gewone)</i>	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3	.	7	X	6b	11	6	9
37	<i>Smeerwortel (Gewone)</i>	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
38	<i>Speenkruid</i>	<i>Ranunculus ficaria L.</i>	6	7	7	x	4	5	9d	.	8	10
39	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
40	<i>Vossenstaart (Grote)</i>	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
41	<i>Weegbree (Grote)</i>	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
42	<i>Weegbree (Smalle)</i>	<i>Plantago lanceolata L</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
43	Wikke (Heggen)	<i>Vicia sepium</i>	5	7	5	X	X	X	8b	10	9	8
44	Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>	5	X	X	X	7	X	1a	4,19	10	10
45	<i>Witbol (Gestreepte)</i>	<i>Holeus lanatus L.</i>	6	X	4	X	7	5	5a	15	10	10
46	<i>Zevenblad</i>	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
47	<i>Zilverschoon</i>	<i>Potentilla anserina</i>	6	X	7	1	7	5	2a	30	10	10
48	<i>Zuring (Ridder)</i>	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
49	<i>Zuring (Schapen)</i>	<i>Rumex acetosetta</i>	5	2	2	4	8	5	6e	34	9	10
50	<i>Zuring (Veld)</i>	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
14	5	18	1	16	0
7	4	20	1	19	0
10	4	21	1	23	0
15	3	22	1	24	0
17	3	26	1	25	0
28	3	29	1	27	0
3	2	30	1	31	0
5	2	34	1	32	0
11	2	4	0	33	0
13	2	8	0	35	0
1	1	9	0	36	0
2	1	12	0	37	0
6	1				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertype

7 = Dolle kervel - IJle draviktype

10 = Geel nagelkruid - Schaduwgrastyp

BERMFICHE 5 Groeningelei A

1 Situering

Langs de kant van de sporthal

Deze berm is een verbindingsweg voor fietsers en voetgangers tussen de Kleistraat en de Kontichsesteenweg. Het eerste deel langs de sporthal wordt begrensd door de sportinfrastructuur en verderop door een akker

2. afmetingen

Straat	Plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Groeningelei		550	2.0	1100	-

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,3	frisse bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	5,8	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,7	licht-zure tot neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,5	stikstofintermediaire tot stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,5	half-schaduw tot half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,3	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

Aantal soorten	1998 38	2005 64
Zeldzaamheid (gemiddeld)	ZZ 8.6	KFK 9.4

Verdwenen soorten t.o.v. 1998

- Hondsdraf	<i>Glechoma hederacea</i> L.
- Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>
- Schapengras	<i>Festuca ovina</i>
- Varkensgras	<i>Polygonum aciculare</i> L.

Nieuwe soorten t.o.v. 1998

- Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris</i> L.
- Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>
- Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Clairville
- Distel (Speer)	<i>Cirsium vulgare</i> Ten.
- Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>
- Havikskruid (Muur)	<i>Hieracium murorum</i>
- Heermoes	<i>Equisetum arvense</i> L.
- Hoornbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>
- Kamille (Echte)	<i>Matricaria recutita</i> L.
- Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense</i> L.
- Kleefkruid	<i>Galium aparine</i> L.
- Knoopkruid	<i>Centaurea pratensis</i> Thull.
- Kweek	<i>Elymus repens</i>
- Madeliefje	<i>Bellis perennis</i> L.
- Muur (Gras)	<i>Stellaria graminea</i>
- Nagelkruid (Geel)	<i>Geum urbanum</i>
- Orchis (Brede wespen)	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz
- Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i> L.
- Reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.
- Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>
- Streepzaad (Groot)	<i>Crepis biennis</i>
- Veldbies (Gewone)	<i>Luzula campestris</i>
- Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsute</i>
- Viooltje (Maarts)	<i>Viola odorata</i> L.
- Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>
- Zuring (Schapen)	<i>Rumex acetosetta</i>
- Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 10** (Geel nagelkruid – Schaduwgras) en evolueert naar **type 14.** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Goudhaver, Muurhavikskruid

Soortenrijkdom: met 64 soorten overstijgt deze berm het gemiddelde van het type 10 (23.7) en van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer: (bij evolutie naar type 14)

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel
(bloemenrijkdom)

Gazonbeheer: soortenrijkdom

Graasbeheer: soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni

Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.

In dit geval: vermijden van eutrofiëring door overbemesting aanliggende akker te voorkomen.

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium L.</i>	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Beuk	<i>Fagus sylvatica</i>										9
3	Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris L.</i>	6	X	8	X	7	X	1g	7	10	10
4	Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>	X	5	X	X	X	X		15	9	8
5	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens L.</i>	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
6	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
7	Braam (Gewone)	<i>Rubus fruticosus L.</i>							8d	31		10
8	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica L.</i>	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
9	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense (L.) Clairville</i>	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
10	Distel (Speer)	<i>Cirsium vulgare Ten.</i>	5	X	8	X	8	5	1e	7	9	10
11	Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
12	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album L.</i>	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
13	Eik (Zomer)	<i>Quercus robur L.</i>	X	X	X	X	7	6	9e	31,34	4	10
14	Els (Zwarte)	<i>Alnus clucinosa</i>										10
15	Esdoorn (Gewone)	<i>Acer pseudoplatanus L.</i>	6	X	7	X	4	X	9g	10	7	10
16	Esdoorn (Noorse)	<i>Acer platanooides L.</i>										7
17	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris (L.) Hoffmann</i>	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
18	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius (L.) J.&C. Presl</i>	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
19	Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>							5a	24	5	5
20	Havikskruid (Muur)	<i>Hieracium murorum</i>							9e		2	4
21	Heermoes	<i>Equisetum arvense L/</i>	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
22	Hoorbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
23	Kamille (Echte)	<i>Matricaria recutita L.</i>	6	5	5	X	8	5	1a	28	10	10
24	Kastanje (Tamme)	<i>Castanea sativa Miller</i>	X	4	X	X	5	8	9e		5	9
25	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
26	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens L.</i>	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
27	Kleefkruid	<i>Galium aparine L.</i>	X	6	9	X	7	5	8b	7	9	10
28	Klimop	<i>Hedera helix</i>	5	X	X	X	4	5	9f	10	8	10
29	Knoopkruid	<i>Centaurea pratensis Thuill.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	11	10	10
30	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
31	Kweek	<i>Elymus repens</i>	5	X	8	1	7	X	1a	17	10	10

Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
------------------	---------------	---	---	---	-----	---	---	----	------	----	-----

32	Lijsterbes	<i>Sorbus aucurparia L.</i>	X	X	X	X	6	X	9e	31	7	10
33	<i>Madeliefje</i>	<i>Bellis perennis L.</i>	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
34	Meidoorn (Eenstijlige)	<i>Crataegus monogyna Jacquer</i>	4	8	3	X	7	5	8d	11	9	10
35	Muur (Gras)	<i>Stellaria graminea</i>	4	4	X	X	6	X	5a	16	8	10
36	Muur (Grote)	<i>Stellaria holostea L.</i>	5	6	5	X	5	6	9d	5	7	9
37	Nagelkruid (Geel)	<i>Geum urbanum</i>	5	X	7	X	4	5	8b	10	7	9
38	Orchis (Brede Wespen)	<i>Epipactis helleborine (L.) Crantz</i>										9
39	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinale Wiggers</i>	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
40	Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis :L.</i>	7	X	X	X	5	X	5a	2	8	10
41	Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
42	Raket (Gewone)	<i>Sisymbrium officinale</i>	4	x	7	x	8	6	1e	27	10	10
43	Reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum L.</i>	X	5	X	X	X	X	5a	32	8	10
44	Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3	.	7	X	6b	11	6	9
45	Salomonszegel (Gewone)	<i>Polygonatum multiflorum All.</i>	5	7	4	X	2	5	9f	10	5	9
46	Smeerwortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
47	Spaansa aak	<i>Acer campestre</i>	5	7	7	X	4	5	9d	.	2	6
48	Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria L.</i>	6	7	7	x	4	5	9d	.	8	10
49	Straatgras	<i>Poa annua L.</i>	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
50	Streepzaad (Groot)	<i>Crepis biennis</i>										6
51	Veldbies (Gewone)	<i>Luzula campestris</i>	4	3	2	X	7	X	6e		10	9
52	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
53	Viooltje (Maarts)	<i>Vilva odorata L.</i>	5	X	8	X	5	6	8b	10	8	6
54	Vlier (Gewone)	<i>Sambucus nigra L.</i>	5	X	8	X	7	5	8b	10	9	10
55	Vossenstaart (Grote)	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
56	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
57	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
58	Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>	5	X	X	X	7	X	1a	4,19	10	10
59	Winde (Haag)	<i>Calystegia sepium</i>	6	7	9	X	8	6	4e	9	9	10
60	Witbol (Gestreepte)	<i>Holeus lanatus L.</i>	6	X	4	X	7	5	5a	15	10	10
61	Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
62	Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
63	Zuring (Schapen)	<i>Rumex acetosetta</i>	5	2	2	4	8	5	6e	34	9	10
64	Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
10	7	6	1	12	0
14	6	9	1	19	0
7	5	16	1	20	0
11	3	18	1	23	0
15	3	21	1	24	0
17	3	22	1	25	0
3	2	27	1	26	0
5	2	32	1	30	0
13	2	34	1	33	0
28	2	1	0	35	0
29	2	4	0	36	0
31	2	8	0	37	0
2	1				

10 = Geel nagelkruid - Schaduwgrastyp
14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertype
7 = Dolle kervel - IJle draviktype

BERMFICHE 6 Groeningelei B

1. situering

Langs de kant van de verkaveling

Deze berm is een verbindingsweg voor fietsers en voetgangers tussen de Kleistraat en de Kontichsesteenweg. Het wordt begrensd door een villaverkaveling.

2. afmetingen

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,4	frisse bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6,1	Licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	5,7	Licht-zure tot neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,3	stikstofintermediaire tot stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,5	half-schaduw tot half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,4	planten van matig-warme gebieden
ZZ: zeldzaamheid gemiddeld	8,7	

4. diversiteit

	1998	2005
Aantal soorten	43	58
Zeldzaamheid (gemiddeld)	ZZ	KFK
	8.7	9.4

Verdwenen soorten t.o.v. 1998

- Herderstasje (Gewoon)	<i>Capsella bursa-pastoris (L.) Medicus</i>
- Muur (Vogel)	<i>Stellaria media</i>
- Nagelkruid (Geel)	<i>Geum urbanum</i>
- Reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum L.</i>
- Spirea (Moeras)	<i>Filipendula ulmaria</i>
- Varkensgras	<i>Polygonum aviculare L.</i>
- Vogelmelk (Gewone)	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
- Zenegroen (Piramide)	<i>Ajuga pyramidalis</i>

Nieuwe soorten t.o.v. 1998

- Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>
- Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum L.</i>
- Dravik (Zachte)	<i>Bromus stirelis</i>
- Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>
- Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>
- Heermoes	<i>Equisetum arvense L.</i>
- Helmkruid (Knopig)	<i>Scrophularia nodosa L.</i>
- Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens L.</i>
- Kweek	<i>Elymus repens</i>
- Madeliefje	<i>Bellis perennis L.</i>
- Orchis (Brede wespen)	<i>Epipactis helleborine (L.) Crantz</i>
- Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>
- Rietgras	<i>Phalaris ruginacea</i>
- Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>
- Streepzaad (Groot)	<i>Crepis biennis</i>
- Veldbies (Gewone)	<i>Luzula campestris</i>
- Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsute</i>
- Vergeet-mij-nietje (Moeras)	<i>Myosotis scorpioides L.</i>
- Viooltje (Maarts)	<i>Viola odorata L.</i>
- Winde (Haag)	<i>Calystegia sepium</i>
- Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 10** (Geel nagelkruid - Schaduwgras) en evolueert naar **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Goudhaver, Muurhavikskruid

Soortenrijkdom: met 58 soorten overstijgt deze berm het gemiddelde van het type 10 (23.7) en van het type 14 (33.0)

6.2 maai-beheer: (bij evolutie naar type 14)

Aangewezen: Maai-beheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel (bloemenrijkdom)

Gazonbeheer: soortenrijkdom

Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni

Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.

Vermijden van eutrofiëring door slib uit de gracht af te voeren

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium L.</i>	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Beuk	<i>Fagus sylvatica</i>										9
3	Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>	X	5	X	X	X	X		15	9	8
4	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens L.</i>	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
5	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
6	Braam (Gewone)	<i>Rubus fruticosus L.</i>	.	.	.	.	.	.	8d	31	.	10
7	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica L.</i>	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
8	Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
9	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album L.</i>	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
10	Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>	X	X	3	X	7	8	5a	26	9	10
11	Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>	4	X	5	X	8	X	5a	23,11,2	10	10
12	Eik (Zomer)	<i>Quercus robur L.</i>	X	X	X	X	7	6	9e	31,34	4	10
13	Els (Zwarte)	<i>Alnus clucinosa</i>										10
14	Esdoorn (Gewone)	<i>Acer pseudoplatanus L.</i>	6	X	7	X	4	X	9g	10	7	10
15	Esdoorn (Noorse)	<i>Acer platanoides L.</i>										7
16	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris (L.) Hoffmann</i>	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
17	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius (L.) J.&C. Presl</i>	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
18	Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>							5a	24	5	5
19	Havikskruid (Muur)	<i>Hieracium murorum</i>	.	.	.	.	.	.	9e	.	2	4
20	Heermoes	<i>Equisetum arvense L.</i>	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
21	Helmkruid (Knopig)	<i>Scrophularia nodosa L.</i>	6	6	7	X	4	5	9f	6,10,20	8	10
22	Hoefblad (Klein)	<i>Tussilago farfara</i>	6	8	6	X	8	X	1e	20	9	10
23	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea L.</i>	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
24	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens L.</i>	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
25	Klimop	<i>Hedera helix</i>	5	X	X	X	4	5	9f	10	8	10
26	Knoopkruid	<i>Centaurea pratensis Thuill.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	11	10	10
27	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
28	Kweek	<i>Elymus repens</i>	5	X	8	1	7	X	1a	17	10	10
29	Lijsterbes	<i>Sorbus aucurparia L.</i>	X	X	X	X	6	X	9e	31	7	10
30	Madeliefje	<i>Bellis perennis L.</i>	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
31	Meidoorn (Eenstijlige)	<i>Crataegus monuqyna Jacquer</i>	4	8	3	X	7	5	8d	11	9	10

Nederlandse

Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
------------------	---------------	---	---	---	-----	---	---	----	------	----	-----

32	Melkdistel (Gewone)	<i>Sonchus oleraceus</i> L.	4	8	8	X	7	5	1a	27	9	10
33	Muur (Grote)	<i>Stellaria holostea</i> L.	5	6	5	X	5	6	9d	5	7	9
34	Orchis (Brede Wespen)	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz										9
35	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis</i> Wiggers	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
36	Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
37	Reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.	X	5	X	X	X	X	5a	32	8	10
38	Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3	.	7	X	6b	11	6	9
39	Salomonszegel (Gewone)	<i>Polygonatum multiflorum</i> All.	5	7	4	X	2	5	9f	10	5	9
40	Smeewortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale</i> L.	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
41	Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria</i> L.	6	7	7	x	4	5	9d	.	8	10
42	Straatgras	<i>Poa annua</i> L.	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
43	Streepzaad (Groot)	<i>Crepis biennis</i>										6
44	Veldbies (Gewone)	<i>Luzula campestris</i>	4	3	2	X	7	X	6e		10	9
45	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
46	Vergeet-mij-nietje (Moeras)	<i>Myosotis scorpioides</i> L.	5	5	7	X	7	X	4d			8
47	Viooltje (Maarts)	<i>Vilva odorata</i> L.	5	X	8	X	5	6	8b	10	8	6
48	Vlier (Gewone)	<i>Sambucus nigra</i> L.	5	X	8	X	7	5	8b	10	9	10
49	Vossenstaart (Grote)	<i>Alopecurus pratensis</i> L.	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
50	Wederik (Grote)	<i>Lysimachia vulgaris</i> L.	8	X	X	X	6	X	5b	1	6	10
51	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major</i> subspr. Major L.	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
52	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata</i> L.	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
53	Winde (Haag)	<i>Calystegia sepium</i>	6	7	9	X	8	6	4e	9	9	10
54	Witbol (Gestreepte)	<i>Holeus lanatus</i> L.	6	X	4	X	7	5	5a	15	10	10
55	Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria</i> L.	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
56	Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius</i> L.	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
57	Zuring (Schapen)	<i>Rumex acetosetta</i>	5	2	2	4	8	5	6e	34	9	10
58	Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

10 = Geel nagelkruid - 5

14 = Scherpe boterbloem

BERMFICHE 7 Halfstraat

1. situering

Pierstraat tot Boomssteenweg

Cederlaan tot Pierstraat

Deze berm is een smalle verbindingsweg tussen de Pierstraat en de Boomssteenweg

Langs de westkant staan huizen en langs de oostkant zijn er akkers en weiden.

Tegen de Boomssteenweg staat er industrie

2. afmetingen

Straat	Plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Halfstraat	Pierstr. Tot Boomsstwg	1040	1.5	1560	2080
	Cederln. Tot Pierstraat	250	2.0	500	500
Totaal		1290		2060	2580

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,5	frisse tot vochtige bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	5,9	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,8	neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,4	stikstofintermediaire tot stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,8	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,3	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

	1998	2005
Aantal soorten	46	50
Zeldzaamheid (gemiddeld) ZZ	9.1	KFK 9.8

Verdwenen soorten t.o.v. 1998

- Beemdgras (Ruw)	<i>Poa trivialis</i>
- Distel (Speer)	<i>Cirsium vulgare</i> Ten.
- Dravik (IJle)	<i>Bromus stirens</i>
- Helmkruid (Knopig)	<i>Scrophularia nodosa</i> L.
- Kleefkruid	<i>Galium aparine</i> L.
- Kweek	<i>Elymus repens</i>
- Perzikkruid	<i>Persicaria maculosa</i> Gray
- Sla (Kompas)	<i>Lactuca serriola</i>
- Varkensgras	<i>Polygonum aciculare</i> L.
- Wederik (Punt)	<i>Lysimachia punctata</i>
- Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>

Nieuwe soorten t.o.v. 1998

- Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpurea</i> L.
- Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>
- Hoornbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>
- Klaver (Hop)	<i>Medicago lupulina</i>
- Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense</i> L.
- Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>
- Madeliefje	<i>Bellis perennis</i> L.
- Melkdistel (Gewone)	<i>Sonchus oleraceus</i> L.
- Muur (Grote)	<i>Stellaria holostea</i> L.
- Muur (Vogel)	<i>Stellaria media</i>
- Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i> L.
- Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>
- Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria</i> L.
- Stinkende gouwe	<i>Chenopodium vulvaria</i> L.
- Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>
- Zuring (Schapen)	<i>Rumex acetosella</i>

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Goudhaver

Soortenrijkdom: met 50 soorten overstijgt deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Bijvoet	<i>Artemisia vulcanis</i> L.	6	X	8	X	7	X	1g	7	10	10
3	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens</i> L.	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
4	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
5	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica</i> L.	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
6	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Clairville	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
7	Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
8	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album</i> L.	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
9	Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>	X	X	3	X	7	8	5a	26	9	10
10	Eik (Zomer)	<i>Quercus robur</i> L.	X	X	X	X	7	6	9e	31,34	4	10
11	Esdoorn (Gewone)	<i>Acer pseudoplatanus</i> L.	6	X	7	X	4	X	9g	10	7	10
12	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffmann	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
13	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J.&C. Presl	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
14	Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>							5a	24	5	5
15	Heermoes	<i>Equisetum arvense</i> L.	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
16	Herderstasje (Gewoon)	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medicus	X	X	5	X	7	X	1d	28	10	10
17	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i> L.	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
18	Hoorbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
19	Kamille (Echte)	<i>Matricaria recutita</i> L.	6	5	5	X	8	5	1a	28	10	10
20	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
21	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens</i> L.	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
22	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
23	Kruipertje	<i>Hordeum murinum</i>	4	X	4	X	7	7	1d	8	8	9
24	Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
25	Madeliefje	<i>Bellis perennis</i> L.	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
26	Melkdistel (Gewone)	<i>Sonchus oleraceus</i> L.	4	8	8	X	7	5	1a	27	9	10
27	Muur (Gras)	<i>Stellaria graminea</i>	4	4	X	X	6	X	5a	16	8	10
28	Muur (Grote)	<i>Stellaria holostea</i> L.	5	6	5	X	5	6	9d	5	7	9
29	Muur (Vogel)	<i>Stellaria media</i>	4	7	8	X	6	X	1a	28	10	10
30	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis</i> Wiggers	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
31	Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i> :L.	7	X	X	X	5	X	5a	2	8	10

Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
------------------	---------------	---	---	---	-----	---	---	----	------	----	-----

32	Pitrus	<i>Juncus effusus</i>	7	3	4	X	8	5	2a	16	8	10
33	Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
34	Rietgras	<i>Phalaris rundinacea</i>	8	7	7	X	7	X	4d	3	8	10
35	Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3	.	7	X	6b	11	6	9
36	Smeerwortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
37	Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria L.</i>	6	7	7	x	4	5	9d	.	8	10
38	Stinkende gouwe	<i>Chenopodium vulvaria L.</i>										10
39	Straatgras	<i>Poa annua L.</i>	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
40	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
41	Vossenstaart (Grote)	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
42	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
43	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
44	Wilg (Schiet)	<i>Salix alba</i>										10
45	Winde (Haag)	<i>Calystegia sepium</i>	6	7	9	X	8	6	4e	9	9	10
46	Witbol (Gestreepte)	<i>Holeus lanatus L.</i>	6	X	4	X	7	5	5a	15	10	10
47	Zilverschoon	<i>Potentilla anserina</i>	6	X	7	1	7	5	2a	30	10	10
48	Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
49	Zuring (Schapen)	<i>Rumex acetosetta</i>	5	2	2	4	8	5	6e	34	9	10
50	Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype	bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
	14	6	8	1	12	0
	28	4	9	1	19	0
		3	11	1	20	0
		7	18	1	23	0
		10	21	1	24	0
		5	22	1	25	0
		13	26	1	31	0
		15	27	1	32	0
		16	30	1	33	0
		17	34	1	35	0
		29	1	0	36	0
		2	4	0	37	0
		6				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertype

28 = Vogelmuur - Herderstasjetype

BERMFICHE 8 Kontichsesteenweg

1. situering

Aldi tot Baron van Ertbornstraat

Baron van Ertbornstraat tot grens Kontich

Grens Kontich tot Dijkstraat

Dijkstraat tot Oudestraat

Deze berm bevindt zich langs een drukke verkeersader die van de Boomsesteenweg loopt tot in Kontich.

Een deel van de berm ligt in industriegebied, naar Kontich toe wordt dit landbouwgrond en bebouwde villagronden

2. afmetingen

Straat	Plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Kontichsesteenweg	Aldi tot B.v.Ertbornstr.	460	2.0	920	-
	B.v.Ertbornstr. tot grens Kontich	360	1.0	360	720
	Grens Kontich tot Dijkstraat	400	3.0	1200	800
	Dijkstraat tot Oudestr.	250	3.0	750	500
		40	3.0	120	-
	Oudestr. tot Antwerpsesteenweg	100	3.0	300	200
		30	3.0	90	-
Totaal		1640		3740	2220

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,4	frisse bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	5,9	licht-zure bodem
gemeten waarde juli 2005	6,9	neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,5	stikstofintermediaire bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,7	half-schaduw tot half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,2	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

	1998	2005
Aantal soorten	32	37
Zeldzaamheid(gemiddeld)	ZZ 9.3	KFK 9.7

Verdwenen soorten t.o.v. 1998

- Bijvoet	<i>Artemisia vulcanis L</i>
- Boerenwormkruid	<i>Tanacetum vulgare</i>
- Dravik (IJle)	<i>Bromus stirelis</i>
- Herderstasje (Gewoon)	<i>Capsella bursa-pastoris (L.) Medicus</i>
- Kamille (Echte)	<i>Matricaria recutita L.</i>
- Kruiskruid (Jacobs)	<i>Senecio jacobaeae subsp. Jacobaeae</i>
- Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>
- Wikke (Ringel)	<i>Vicia hirsuta</i>
- Wikke (Voeder)	<i>Vicia sativa subsp. Sativa</i>
- Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>
- Witbol (Gestreepte)	<i>Holcus lanatus L.</i>
- Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius L.</i>
- Zuring (Schapen)	<i>Rumex acetosetta</i>

Nieuwe soorten t.o.v. 1998

- Beemdgras (Veld)	<i>Poa pratensis</i>
- Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense (L.) Clairville</i>
- Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum L.</i>
- Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album L.</i>
- Judaspenning (Wilde)	<i>Lunaria rediviva</i>
- Klimop	<i>Hedera helix</i>
- Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>
- Madeliefje	<i>Bellis perennis L.</i>
- Paardenbloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis Wiggers</i>
- Pitrus	<i>Juncus effusus</i>
- Smeerwortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale L.</i>
- Straatgras	<i>Poa annua L.</i>
- Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>
- Vergeet-mij-nietje (Ruw)	<i>Myosotis ramosissima Schultes</i>
- Vossenstaart (Grote)	<i>Alopecurus pratensis L.</i>
- Weegbree (Grote)	<i>Plantago major subsp. Major</i>
- Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Bermooievaarsbek

Soortenrijkdom: met 37 soorten benadert deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel (bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni

Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.

Vermijden van eutrofiëring door slib uit de gracht af te voeren.

Verstoring door wegwerkzaamheden beperken

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Beemdgras (Veld)	<i>Poa pratensis</i>	5	X	6	X	6	X	5a	20	10	10
2	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
3	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens</i> L.	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
4	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
5	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica</i> L.	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
6	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Clairville	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
7	Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
8	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album</i> L.	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
9	Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>	X	X	3	X	7	8	5a	26	9	10
10	Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>	4	X	5	X	8	X	5a	23,11,2	10	10
11	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffmann	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
12	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J.&C. Presl	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
13	Heermoes	<i>Equisetum arvense</i> L.	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
14	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i> L.	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
15	Hornbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
16	Judaspennig (Wilde)	<i>Lunaria rediviva</i>										
17	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
18	Klimop	<i>Hedera helix</i>	5	X	X	X	4	5	9f	10	8	10
19	Knoopkruid	<i>Centaurea pratensis</i> Thuill.	X	X	X	X	7	X	5a	11	10	10
20	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
21	Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
22	Madeliefje	<i>Bellis perennis</i> L.	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
23	Muur (Vogel)	<i>Stellaria media</i>	4	7	8	X	6	X	1a	28	10	10
24	Ooievaarsbek (Berm)	<i>Geranium pyrenaicum</i>	4	4	X	X	6	X	5a	8	8	5
25	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis</i> Wiggers	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
26	Pitrus	<i>Juncus effusus</i>	7	3	4	X	8	5	2a	16	8	10
27	Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3		7	X	6b	11	6	9
28	Smeerwortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale</i> L.	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
29	Straatgras	<i>Poa annua</i> L.	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
30	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
31	Vergeet-mij-nietje (Ruw)	<i>Myosotis ramosissima</i> Schultes										6

Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
------------------	---------------	---	---	---	-----	---	---	----	------	----	-----

32	Vossenstaart (Grote)	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
33	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
34	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
35	Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
36	Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
37	Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
14	6	16	1	23	0
10	3	20	1	24	0
3	2	21	1	25	0
7	2	22	1	27	0
11	2	26	1	30	0
13	2	1	0	31	0
17	2	2	0	32	0
28	2	4	0	33	0
29	2	9	0	34	0
5	1	12	0	35	0
6	1	18	0	36	0
8	1	19	0	37	0
15	1				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertype

10 = Geel nagelkruid - Schaduwgrastype

BERMFICHE 9 Leeuwerikenlaan

1. situering

De berm langs de agrarische grond

Deze berm heeft aan één kant de rijweg en aan de andere kant akkers. Er loopt een voetgangerspad dwars op de berm

2. afmetingen

Straat	Plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m²)	Grachtkant (m.)
Leeuwerikenlaan		250	1.5	375	500

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,3	frisse bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6,8	neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,9	neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,8	stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,7	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,1	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

	1998	2005
Aantal soorten	27	39
Zeldzaamheid (gemiddeld)	ZZ 9.4	KFK 9.8

Verdwenen soorten t.o.v. 1998

- Dravik (IJle)	<i>Bromus stirelis</i>
- Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>
- Kamille (Echte)	<i>Matricaria recutita</i> L.
- Rietgras	<i>Phalaris runcinata</i>
- Spirea (Moeras)	<i>Filipendula ulmaria</i>
-	

Nieuwe soorten t.o.v. 1998

- Bijvoet	<i>Artemisia vulcanis</i> L.
- Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>
- Hoornbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>
- Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense</i> L.
- Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens</i> L.
- Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>
- Madeliefje	<i>Bellis perennis</i> L.
- Melkdistel (Gewone)	<i>Sonchus oleraceus</i> L.
- Muur (Vogel)	<i>Stellaria media</i>
- Nagelkruid (Geel)	<i>Geum urbanum</i>
- Orchis (Brede wespen)	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Grantz
- Perzikkruid	<i>Persicaria maculosa</i> Gray
- Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria</i> L.
- Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>
- Weegbree (Grote)	<i>Plantago major</i> subsp. <i>Major</i>
- Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata</i> L.
- Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria</i> L.
- Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius</i> L.

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Goudhaver

Soortenrijkdom: met 39 soorten benadert deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel (bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni

Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.

Vermijden van eutrofiëring door slib uit de gracht af te voeren.

Verstoring door wegwerkzaamheden beperken

Bermflora-onderzoek

Leeuwerikenlaan

2005

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium L.</i>	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Bijvoet	<i>Artemisia vulcanis L.</i>	6	X	8	X	7	X	1a	7	10	10
3	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens L.</i>	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
4	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
5	Braam (Gewone)	<i>Rubus fruticosus L.</i>	.	.	.	.	.	.	8d	31	.	10
6	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica L.</i>	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
7	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense (L.) Clairville</i>	X	X	7	1	8	X	1a	17	10	10
8	Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
9	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album L.</i>	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
10	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris (L.) Hoffmann</i>	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
11	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius (L.) J.&C. Presl</i>	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
12	Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>							5a	24	5	5
13	Heermoes	<i>Equisetum arvense L.</i>	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
14	Herderstasie (Gewoon)	<i>Capsella bursa-pastoris (L.) Medicus</i>	X	X	5	X	7	X	1d	28	10	10
15	Hoorbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
16	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
17	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens L.</i>	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
18	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
19	Kruipertje	<i>Hordeum murinum</i>	4	X	4	X	7	7	1d	8	8	9
20	Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
21	Madeliefje	<i>Bellis perennis L.</i>	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
22	Melkdistel (Gewone)	<i>Sonchus oleraceus L.</i>	4	8	8	X	7	5	1a	27	9	10
23	Muur (Vogel)	<i>Stellaria media</i>	4	7	8	X	6	X	1a	28	10	10
24	Nagelkruid (Geel)	<i>Geum urbanum</i>	5	X	7	X	4	5	8b	10	7	9
25	Orchis (Brede Wespen)	<i>Epipactis helleborine (L.) Crantz</i>										9
26	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis Wiggers</i>	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
27	Perzikkruid	<i>Persicalaria maculosa Gray</i>	3	X	7	X	6	5	1a	29	9	10
28	Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
29	Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria L.</i>	6	7	7	x	4	5	9d	.	8	10
30	Straatgras	<i>Poa annua L.</i>	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
31	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK

32	Vossenstaart (Grote)	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
33	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
34	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
35	Winde (Haag)	<i>Calystegia sepium</i>	6	7	9	X	8	6	4e	9	9	10
36	Witbol (Gestreepte)	<i>Holeus lanatus L.</i>	6	X	4	X	7	5	5a	15	10	10
37	Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
38	Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
39	Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
14	6	18	1	20	0
28	3	21	1	23	0
29	3	22	1	24	0
3	2	27	1	25	0
7	2	31	1	26	0
10	2	1	0	30	0
13	2	2	0	32	0
15	2	4	0	33	0
17	2	11	0	34	0
5	1	12	0	35	0
6	1	16	0	36	0
8	1	19	0	37	0
9	1				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertype

BERMFICHE 10 Groenenhoek A

1. situering

Uitgang kasteel tot Cleydaellaan

Deze berm ligt aan een verkaveling. Langs één zijde zijn er akkers en aan de andere zijde staan er huizen. Deze weg wordt veel gebruikt als sluiptweg voor het verkeer tussen Hemiksem en Aartselaar

2. afmetingen

straat	plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Groenenhoek	Uitgang kasteel tot Cleydaellaan	185	1.5	278	370

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,4	frisse tot vochtige bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,6	licht-zure tot neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,7	stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,9	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,1	planten van matig-warme gebieden

4. Diversiteit

Aantal soorten 38

Zeldzaamheid (gemiddeld) ZZ KFK

5. Bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

Type 7 (Dolle kervel – IJle dravik) behoort ook tot de mogelijkheden in de toekomst

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Goudhaver, Sikkellklaver

Soortenrijkdom: met 38 soorten benadert deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel
(bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni

Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.

Vermijden van eutrofiëring door slib uit de gracht af te voeren.

Verstoring door wegwerkzaamheden beperken

Bermflora-onderzoek

Groenenhoek A kasteelingang tot Cleydaellaar

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	.	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>	X	5	X	X	X	X		15	9	8
3	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens L.</i>	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
4	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
5	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica L.</i>	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
6	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense (L.) Clairville</i>	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
7	Distel (Speer)	<i>Cirsium vulgare Ten.</i>	5	X	8	X	8	5	1e	7	9	10
8	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album L.</i>	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
9	Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>	X	X	3	X	7	8	5a	26	9	10
10	Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>	4	X	5	X	8	X	5a	23,11,2	10	10
11	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris (L.) Hoffmann</i>	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
12	Glanshaver (Frans Raai gras)	<i>Arrhenatherum elatius (L.) J.&C. Presl</i>	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
13	Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>							5a	24	5	5
14	Heermoes	<i>Equisetum arvense L.</i>	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
15	Hoefblad (Klein)	<i>Tussilago farfara</i>	6	8	6	X	8	X	1e	20	9	10
16	Hoorbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
17	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
18	Klaver (Sikkel)	<i>Medicago falcata</i>										3
19	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens L.</i>	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
20	Kleefkruid	<i>Galium aparine L.</i>	X	6	9	X	7	5	8b	7	9	10
21	Koekoeksbloem (Dag)	<i>Silene dioica (L.) Clairville</i>	6	7	8	X	X	X	8b	10	6	9
22	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
23	Kweek	<i>Elymus repens</i>	5	X	8	1	7	X	1a	17	10	10
24	Moeddistel	<i>Arnica montana</i>	5	3	2	X	9	4	7f	1,5	6	7
25	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis Wiggers</i>	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
26	Perzikkruid	<i>Persicalaria maculosa Gray</i>	3	X	7	X	6	5	1a	29	9	10
27	Reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum L.</i>	X	5	X	X	X	X	5a	32	8	10
28	Smeerwortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
29	Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria L.</i>	6	7	7	x	4	5	9d	.	8	10
30	Straatgras	<i>Poa annua L.</i>	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
31	Timotheegras	<i>Phleum pratense subsp. Pratense L.</i>	5	X	6	X	7	X	5a	18	10	9

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
32	<i>Veldkers (Kleine)</i>	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
33	<i>Vossenstaart (Grote)</i>	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
34	<i>Weegbree (Grote)</i>	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
35	<i>Weegbree (Smalle)</i>	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
36	<i>Zevenblad</i>	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
37	<i>Zuring (Ridder)</i>	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
38	<i>Zuring (Veld)</i>	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
14	5	22	1	23	0
7	4	26	1	24	0
17	3	32	1	25	0
29	3	1	0	27	0
3	2	2	0	28	0
10	2	4	0	30	0
13	2	8	0	31	0
15	2	9	0	33	0
18	2	11	0	34	0
5	1	12	0	35	0
6	1	16	0	36	0
20	1	19	0	37	0
21	1				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertype

7 = Dolle kervel - IJle draviktype

BERMFICHE 11 Groenenhoek B

1. situering

Struisbeek tot grens Wilrijk

Deze berm ligt aan een verkaveling. Langs één zijde zijn er akkers en aan de andere zijde staan er huizen. Deze weg wordt veel gebruikt als sluiptweg voor het verkeer tussen Hemiksem en Aartselaar

2. afmetingen

straat	plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Groenenhoek	Struisbeek tot grens Wilrijk	970	2.5	2426	-

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,5	frisse tot vochtige bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6,5	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,5	licht-zure tot neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,8	stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,8	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,3	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

Aantal soorten	48	
Zeldzaamheid (gemiddeld) ZZ	9.3	KFK
		9.8

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

Type 7 (Dolle kervel – IJle dravik) behoort ook tot de mogelijkheden in de toekomst

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Goudhaver

Soortenrijkdom: met 48 soorten overstijgt deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel
(bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer: soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni

Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.

Vermijden van eutrofiëring door slib uit de gracht af te voeren.

Verstoring door wegwerkzaamheden beperken

Verschraling van de grond is noodzakelijk om type 7 te vermijden

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Bijvoet	<i>Artemisia vulcanis</i> L.	6	X	8	X	7	X	1g	7	10	10
3	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens</i> L.	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
4	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
5	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica</i> L.	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
6	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Clairville	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
7	Distel (Speer)	<i>Cirsium vulgare</i> Ten.	5	X	8	X	8	5	1e	7	9	10
8	Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
9	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album</i> L.	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
10	Dravik (Ijle)	<i>Bromus stirens</i>	4	X	5	X	7	7	8b	7,8	6	10
11	Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>	X	X	3	X	7	8	5a	26	9	10
12	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffmann	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
13	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J.&C. Presl	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
14	Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>							5a	24	5	5
15	Heermoes	<i>Equisetum arvense</i> L.	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
16	Herderstasie (Gewoon)	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medicus	X	X	5	X	7	X	1d	28	10	10
17	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i> L.	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
18	Hoorbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
19	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
20	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens</i> L.	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
21	Kleefkruid	<i>Galium aparine</i> L.	X	6	9	X	7	5	8b	7	9	10
22	Knoopkruid	<i>Centaurea pratensis</i> Thuill.	X	X	X	X	7	X	5a	11	10	10
23	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
24	Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
25	Kweek	<i>Elymus repens</i>	5	X	8	1	7	X	1a	17	10	10
26	Madeliefje	<i>Bellis perennis</i> L.	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
27	Muur (Vogel)	<i>Stellaria media</i>	4	7	8	X	6	X	1a	28	10	10
28	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis</i> Wiggers	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
29	Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i> L.	7	X	X	X	5	X	5a	2	8	10
30	Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
31	Reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.	X	5	X	X	X	X	5a	32	8	10

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
32	Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3	.	7	X	6b	11	6	9
33	Smeewortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
34	Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria L.</i>	6	7	7	x	4	5	9d	.	8	10
35	Straatgras	<i>Poa annua L.</i>	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
36	Streepzaad (Groot)	<i>Crepis biennis</i>										6
37	Timotheegras	<i>Phleum pratense subsp. Pratense L</i>	5	X	6	X	7	X	5a	18	10	9
38	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
39	Vossenstaart (Grote)	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
40	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
41	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata L</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
42	Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>	5	X	X	X	7	X	1a	4,19	10	10
43	Winde (Haag)	<i>Calystegia sepium</i>	6	7	9	X	8	6	4e	9	9	10
44	Witbol (Gestreepte)	<i>Holeus lanatus L.</i>	6	X	4	X	7	5	5a	15	10	10
45	Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
46	Zilverschoon	<i>Potentilla anserina</i>	6	X	7	1	7	5	2a	30	10	10
47	Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
48	Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
14	6	6	1	19	0
7	5	9	1	20	0
17	3	21	1	23	0
28	3	22	1	24	0
3	2	26	1	25	0
10	2	30	1	27	0
11	2	32	1	31	0
13	2	1	0	33	0
15	2	4	0	34	0
18	2	8	0	35	0
29	2	12	0	36	0
2	1	16	0	37	0
5	1				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertyp

7 = Dolle kervel - IJle draviktype

BERMFICHE 12 Kleistraat

1. situering

Baron van Ertbornstraat tot Solhofdreef
Deze berm ligt tussen landbouwgronden

2. afmetingen

straat	plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Kleistraat	B.v.Ertbornstr. tot Solhofdreef	280	2.0	760	760

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,4	frisse tot vochtige bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	5,9	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,9	neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,4	stikstofintermediaire tot stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,6	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,3	planten van matig-warme gebieden

4. Diversiteit

Aantal soorten 62

Zeldzaamheid (gemiddeld) ZZ
9.1

KFK
9.5

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Goudhaver

Soortenrijkdom: met 62 soorten overstijgt deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel
(bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni
Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.
In dit geval: eutrofiëring vermijden door overbemesting van de aanliggende akkers te voorkomen.
Vermijden van eutrofiëring door slib uit de gracht af te voeren.

Bermflora-onderzoek

Kleistraat

2005

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium L.</i>	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Bijvoet	<i>Artemisia vulcanis L.</i>	6	X	8	X	7	X	1g	7	10	10
3	Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>	X	5	X	X	X	X		15	9	8
4	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens L.</i>	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
5	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
6	Braam (Gewone)	<i>Rubus fruticosus L.</i>	.	.	.	.	.	.	8d	31	.	10
7	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica L.</i>	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
8	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense (L.) Clairville</i>	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
9	Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
10	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album L.</i>	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
11	Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>	X	X	3	X	7	8	5a	26	9	10
12	Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>	4	X	5	X	8	X	5a	23,11,26	10	10
13	Ereprijs (Gewone)	<i>Veronica chamaedrys</i>	4	X	X	X	6	X	5a	11	8	9
14	Fijnstraal (Canadese)	<i>Conyza canadensis</i>										10
15	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris (L.) Hoffmann</i>	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
16	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius (L.) J.&C. Presl</i>	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
17	Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>							5a	24	5	5
18	Heermoes	<i>Equisetum arvense L/</i>	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
19	Helmkruid (Knopig)	<i>Scrophularia nodosa L.</i>	6	6	7	X	4	5	9f	6,10,20	8	10
20	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea L.</i>	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
21	Hoorbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
22	Kamille (Echte)	<i>Matricaria recutita L.</i>	6	5	5	X	8	5	1a	28	10	10
23	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
24	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens L.</i>	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
25	Klimop	<i>Hedera helix</i>	5	X	X	X	4	5	9f	10	8	10
26	Knoopkruid	<i>Centaurea pratensis Thuill.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	11	10	10
27	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
28	Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
29	Kweek	<i>Elymus repens</i>	5	X	8	1	7	X	1a	17	10	10
30	Linde (Zomer)	<i>Tilia platyphyllos</i>										5
31	Madeliefie	<i>Bellis perennis L.</i>	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK

32	Melkdistel (Gewone)	<i>Sonchus oleraceus L.</i>	4	8	8	X	7	5	1a	27	9	10
33	<i>Muur (Grote)</i>	<i>Stellaria holostea L.</i>	5	6	5	X	5	6	9d	5	7	9
34	<i>Ooievaarsbek (Berm)</i>	<i>Geranium pyrenaicum</i>	4	4	X	X	6	X	5a	8	8	5
35	<i>Paardebloem (Gewone)</i>	<i>Taraxacum officinalis Wiggers</i>	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
36	Peen	<i>Daucus carota L.</i>	4	X	4	X	8	6	5a	18	10	10
37	Perzikkruid	<i>Persicalaria maculosa Gray</i>	3	X	7	X	6	5	1a	29	9	10
38	<i>Pinksterbloem</i>	<i>Cardamine pratensis :L.</i>	7	X	X	X	5	X	5a	2	8	10
39	<i>Pitrus</i>	<i>Juncus effusus</i>	7	3	4	X	8	5	2a	16	8	10
40	Plataan	<i>Platanus hispanica</i>										
41	<i>Raaigras (Engels)</i>	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
42	<i>Reukgras</i>	<i>Anthoxanthum odoratum L.</i>	X	5	X	X	X	X	5a	32	8	10
43	<i>Rietgras</i>	<i>Phalaris rundinacea</i>	8	7	7	X	7	X	4d	3	8	10
44	<i>Rolklaver (Gewone)</i>	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3		7	X	6b	11	6	9
45	<i>Smeewortel (Gewone)</i>	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
46	<i>Speenkruid</i>	<i>Ranunculus ficaria L.</i>	6	7	7	x	4	5	9d		8	10
47	<i>Straatgras</i>	<i>Poa annua L.</i>	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
48	Veldbies (Gewone)	<i>Luzula campestris</i>	4	3	2	X	7	X	6e		10	9
49	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
50	<i>Vogelmelk (Gewone)</i>	<i>Ornithogalum umbellatum</i>	5	7	5	X	5	6	8b	8,13	3	6
51	<i>Vossenstaart (Grote)</i>	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
52	<i>Wederik (Bergbasterd)</i>	<i>Epilobium montanum</i>	5	6	6	X	4	X	8b	5	9	7
53	<i>Weegbree (Grote)</i>	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
54	<i>Weegbree (Smalle)</i>	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
55	Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>	5	X	X	X	7	X	1a	4,19	10	10
56	Wilgenroosje (Harig)	<i>Epilobium hirsutum</i>								9		10
57	<i>Winde (Haag)</i>	<i>Calystegia sepium</i>	6	7	9	X	8	6	4e	9	9	10
58	<i>Witbol (Gestreepte)</i>	<i>Holeus lanatus L.</i>	6	X	4	X	7	5	5a	15	10	10
59	<i>Zevenblad</i>	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
60	<i>Zilverschoon</i>	<i>Potentilla anserina</i>	6	X	7	1	7	5	2a	30	10	10
61	<i>Zuring (Ridder)</i>	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
62	<i>Zuring (Veld)</i>	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
14	6	28	2	4	0
3	3	2	1	12	0
5	3	6	1	19	0
7	3	8	1	20	0
10	3	16	1	23	0
11	3	21	1	24	0
15	3	22	1	25	0
17	3	27	1	33	0
29	3	30	1	34	0
9	2	31	1	35	0
13	2	32	1	36	0
18	2	1	0	37	0

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertyp

BERMFICHE 13 Mastboomstraat A

1. situering

Ysselaarlaan tot Struisbeek

Deze berm ligt tussen landbouw- en industriegronden

2. afmetingen

straat	plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Mastboomstraat	Ysselaarln. tot Struisbeek	65	2.0	130	-

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,6	frisse tot vochtige bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6,3	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6	licht-zure tot neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,7	stikstofintermediaire tot stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,9	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,2	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

Aantal soorten 44

Zeldzaamheid(gemiddeld) ZZ 9.2 KFK 9.8

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: nihil

Soortenrijkdom: met 44 soorten overstijgt deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel
(bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni
Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.
Vermijden van eutrofiëring door slib uit de gracht af te voeren.

Bermflora-onderzoek

Mastboomstraat A Ysselaarlaan -Struisbeek

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium L.</i>	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris L.</i>	6	X	8	X	7	X	1g	7	10	10
3	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens L.</i>	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
4	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
5	Braam (Gewone)	<i>Rubus fruticosus L.</i>	.	.	.	.	.	.	8d	31	.	10
6	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica L.</i>	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
7	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense (L.) Clairville</i>	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
8	Distel (Speer)	<i>Cirsium vulgare Ten.</i>	5	X	8	X	8	5	1e	7	9	10
9	Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>	X	X	3	X	7	8	5a	26	9	10
10	Es (Gewone)	<i>Fraxinus excelsior L.</i>										10
11	Fijnstraal (Canadese)	<i>Conyza canadensis</i>								27		10
12	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris (L.) Hoffmann</i>	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
13	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius (L.) J.&C. Presl</i>	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
14	Heermoes	<i>Equisetum arvense L.</i>	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
15	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea L.</i>	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
16	Hoorbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
17	Kamille (Echte)	<i>Matricaria recutita L.</i>	6	5	5	X	8	5	1a	28	10	10
18	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
19	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens L.</i>	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
20	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
21	Kruiskruid (Jacobs)	<i>Senecio jacobaeae subsp. Jacobaeae</i>	4	7	8	X	8	5	6b	11	8	10
22	Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
23	Madeliefje	<i>Bellis perennis L.</i>	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
24	Melkdistel (Gewone)	<i>Sonchus oleraceus L.</i>	4	8	8	X	7	5	1a	27	9	10
25	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis Wiggers</i>	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
26	Perzikkruid	<i>Persicalaria maculosa Gray</i>	3	X	7	X	6	5	1a	29	9	10
27	Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis L.</i>	7	X	X	X	5	X	5a	2	8	10
28	Pitrus	<i>Juncus effusus</i>	7	3	4	X	8	5	2a	16	8	10
29	Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
30	Rietgras	<i>Phalaris rundinacea</i>	8	7	7	X	7	X	4d	3	8	10
31	Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3	.	7	X	6b	11	6	9

Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
------------------	---------------	---	---	---	-----	---	---	----	------	----	-----

32	<i>Smeewortel (Gewone)</i>	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
33	<i>Speenkruid</i>	<i>Ranunculus ficaria L.</i>	6	7	7	x	4	5	9d	,	8	10
34	<i>Straatgras</i>	<i>Poa annua L.</i>	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
35	Teunisbloem (Middelste)	<i>Oenothera biennis</i>								26		6
36	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
37	<i>Vossenstaart (Grote)</i>	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
38	<i>Weegbree (Grote)</i>	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
39	<i>Weegbree (Smalle)</i>	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
40	<i>Winde (Haag)</i>	<i>Calystegia sepium</i>	6	7	9	X	8	6	4e	9	9	10
41	Zegge (Scherpe)	<i>Carex acuta L.</i>										7
42	<i>Zilver schoon</i>	<i>Potentilla anserina</i>	6	X	7	1	7	5	2a	30	10	10
43	<i>Zuring (Ridder)</i>	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
44	<i>Zuring (Veld)</i>	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
14	6	15	1	12	0
3	3	16	1	19	0
7	3	18	1	20	0
29	3	21	1	23	0
10	2	22	1	24	0
11	2	26	1	25	0
13	2	28	1	32	0
17	2	30	1	33	0
27	2	31	1	34	0
2	1	1	0	35	0
5	1	4	0	36	0
6	1	8	0	37	0
9	1				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertype

BERMFICHE 14 Mastboomstraat B

1. situering

Struisbeek tot Ysselaarlan

Deze berm ligt tussen landbouw- en industriegronden

2. afmetingen

straat	plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Mastboomstraat	Struisbeek tot Ysselaarln.	115	3.0	345	-

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,7	frisse tot vochtige bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6,4	licht-zure bodem
gemeten waarde juli 2005	6	licht-zure bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,7	stikstofintermediaire tot stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,8	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,3	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

Aantal soorten 35

Zeldzaamheid (gemiddeld) ZZ
9.3

KFK
9.7

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: nihil

Soortenrijkdom: met 35 soorten benadert deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel
(bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni
Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.
Vermijden van eutrofiëring door slib uit de gracht af te voeren.

Bermflora-onderzoek

Mastboomstraat B Struisbeek-Ysselaarlaan

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium L.</i>	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris L.</i>	6	X	8	X	7	X	1g	7	10	10
3	Bosanemoon	<i>Anemona nemorosa</i>	X	5	X	X	X	X		15	9	8
4	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens L.</i>	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
5	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
6	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica L.</i>	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
7	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense (L.) Clairville</i>	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
8	Dravik (Zachte)	<i>Bromus hordeaceus</i>	X	X	3	X	7	8	5a	26	9	10
9	Fijnstraal (Canadese)	<i>Conyza canadensis</i>								27		10
10	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris (L.) Hoffmann</i>	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
11	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius (L.) J.&C. Presl</i>	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
12	Heermoes	<i>Equisetum arvense L.</i>	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
13	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea L.</i>	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
14	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens L.</i>	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
15	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
16	Kruiskruid (Jacobs)	<i>Senecio jacobaeae subsp. Jacobaeae</i>	4	7	8	X	8	5	6b	11	8	10
17	Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
18	Madeliefje	<i>Bellis perennis L.</i>	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
19	Melkdistel (Gewone)	<i>Sonchus oleraceus L.</i>	4	8	8	X	7	5	1a	27	9	10
20	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis Wiggers</i>	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
21	Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis L.</i>	7	X	X	X	5	X	5a	2	8	10
22	Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
23	Rietgras	<i>Phalaris rundinacea</i>	8	7	7	X	7	X	4d	3	8	10
24	Smeerwortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
25	Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria L.</i>	6	7	7	x	4	5	9d	.	8	10
26	Teunisbloem (Middelste)	<i>Oenothera biennis</i>								26		6
27	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
28	Vossenstaart (Grote)	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
29	Wederik (Bergbasterd)	<i>Epilobium montanum</i>	5	6	6	X	4	X	8b	5	9	7
30	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
31	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
32	Witbol (Gestreepte)	<i>Holeus lanatus L.</i>	6	X	4	X	7	5	5a	15	10	10
33	Zilverschoon	<i>Potentilla anserina</i>	6	X	7	1	7	5	2a	30	10	10
34	Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
35	Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
14	5	18	1	20	0
3	3	21	1	23	0
15	3	22	1	24	0
5	2	29	1	25	0
7	2	30	1	28	0
10	2	1	0	31	0
17	2	4	0	32	0
26	2	8	0	33	0
27	2	9	0	34	0
2	1	12	0	35	0
6	1	16	0	36	0
11	1	19	0	37	0
13	1				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertyp

BERMFICHE 15 Helststraat

1. situering

Cleydaellaan tot voetweg

Deze berm is begrensd door landbouw grond en woongebied

2. afmetingen

straat	plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Helststraat	Cleydaellaan tot voetweg	300	1.5	450	-

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,3	f'risse bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	5,9	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	7,1	neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,9	stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,9	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,4	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

Aantal soorten 43

Zeldzaamheid (gemiddeld) **ZZ**
9.2

KFK
9.6

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

Type 7 (Dolle kervel – IJle dravik) behoort ook tot de mogelijkheden in de toekomst

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: Goudhaver, Bermooievaarsbek

Soortenrijkdom: met 43 soorten overstijgt deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel
(bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni
Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.
Vermijden van eutrofiëring door slib uit de gracht af te voeren.

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Bijvoet	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	6	X	8	X	7	X	1g	7	10	10
3	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens</i> L.	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
4	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
5	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica</i> L.	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
6	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Clairville	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
7	Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
8	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album</i> L.	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
9	Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>	4	X	5	X	8	X	5a	23,11,26	10	10
10	Eik (Zomer)	<i>Quercus robur</i> L.	X	X	X	X	7	6	9e	31,34	4	10
11	Fijnstraal (Canadese)	<i>Conyza canadensis</i>								27		10
12	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffmann	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
13	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J.&C. Presl	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
14	Goudhaver	<i>Trisetum flavescens</i>							5a	24	5	5
15	Heermoes	<i>Equisetum arvense</i> L.	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
16	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i> L.	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
17	Hoornbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
18	Kastanje (Tamme)	<i>Castanea sativa</i> Miller	X	4	X	X	5	8	9e	.	5	9
19	Klaproos (Grote)	<i>Papaver rhoeas</i>	5	7	6	X	6	6	1a	27	10	10
20	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
21	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens</i> L.	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
22	Kleefkruid	<i>Galium aparine</i> L.	X	6	9	X	7	5	8b	7	9	10
23	Knoopkruid	<i>Centaurea pratensis</i> Thuill.	X	X	X	X	7	X	5a	11	10	10
24	Kruiskruid (Jacobs)	<i>Senecio jacobaeae</i> subsp. <i>Jacobaeae</i>	4	7	8	X	8	5	6b	11	8	10
25	Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
26	Madeliefje	<i>Bellis perennis</i> L.	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
27	Muur (Vogel)	<i>Stellaria media</i>	4	7	8	X	6	X	1a	28	10	10
28	Ooievaarsbek (Berm)	<i>Geranium pyrenaicum</i>	4	4	X	X	6	X	5a	8	8	5
29	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis</i> Wiggers	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
30	Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
31	Raaigras (Italiaans)	<i>Lolium multiflorum</i>	4	X	X	X	7	7	1e	28,29	9	9

Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
------------------	---------------	---	---	---	-----	---	---	----	------	----	-----

32	Reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum L.</i>	X	5	X	X	X	X	5a	32	8	10
33	Smeewortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
34	Streepzaad (Groot)	<i>Crepis biennis</i>										6
35	Timotheegras	<i>Phleum pratense subsp. Pratense L.</i>	5	X	6	X	7	X	5a	18	10	9
36	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
37	Vossenstaart (Grote)	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
38	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
39	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
40	Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>	5	X	X	X	7	X	1a	4,19	10	10
41	Witbol (Gestreepte)	<i>Holeus lanatus L.</i>	6	X	4	X	7	5	5a	15	10	10
42	<u>Zuring (Ridder)</u>	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
43	Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype aantal

bermtype aantal

bermtype aantal

14	6	17	1	20	0
7	4	21	1	23	0
3	2	22	1	24	0
10	2	29	1	25	0
11	2	32	1	26	0
13	2	1	0	30	0
15	2	2	0	31	0
18	2	4	0	33	0
27	2	9	0	34	0
28	2	12	0	35	0
5	1	16	0	36	0
6	1	19	0	37	0
8	1				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertyp

7 = Dolle kervel - IJle draviktype

BERMFICHE 16 Dijkstraat

1. situering

Kontichsesteenweg tot Ingberthoeveweg

Deze berm ligt aan een drukke verkeersader en is omgeven door industrie

Er is een fietspad aanwezig naast de berm

2. afmetingen

straat	plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Dijkstraat	Kontichsestwg. tot Ingberthoeveweg	280	4.0 + 1.0	1400	560

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,4	frisse bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6,4	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,9	neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,6	stikstofintermediaire tot stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,9	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

Aantal soorten 36

Zeldzaamheid (gemiddeld) ZZ KFK
9.4 9.9

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

Type 7 (Dolle kervel – IJle dravik) behoort ook tot de mogelijkheden in de toekomst

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: nihil

Soortenrijkdom: met 36 soorten benadert deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel
(bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni

Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.

Vermijden van eutrofiëring door slib uit de gracht af te voeren.

Verstoring door wegwerkzaamheden beperken

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Boerenwormkruid	<i>Tanacetum vulgare</i>	5	X	5	X	8	X	1g	21,22,	9	10
3	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens</i> L.	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
4	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
5	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica</i> L.	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
6	Distel (Akker)	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Clairville	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
7	Distel (Speer)	<i>Cirsium vulgare</i> Ten.	5	X	8	X	8	5	1e	7	9	10
8	Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
9	Dovenetel (Witte)	<i>Lamium album</i> L.	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
10	Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>	4	X	5	X	8	X	5a	3,11,2	10	10
11	Es (Gewone)	<i>Fraxinus excelsior</i> L.										10
12	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffmann	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
13	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J.&C. Presl	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
14	Heermoes	<i>Equisetum arvense</i> L/	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
15	Honingklaver (Witte)	<i>Melilotus alba</i>										8
16	Hoorbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
17	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
18	Klaver (Witte)	<i>Trifolium repens</i> L.	X	X	7	1	8	X	2a	18	10	10
19	Knoopkruid	<i>Centaurea pratensis</i> Thuill.	X	X	X	X	7	X	5a	11	10	10
20	Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
21	Madeliefje	<i>Bellis perennis</i> L.	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
22	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis</i> Wiggers	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
23	Peen	<i>Daucus carota</i> L.	4	X	4	X	8	6	5a	18	10	10
24	Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i> :L.	7	X	X	X	5	X	5a	2	8	10
25	Reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.	X	5	X	X	X	X	5a	32	8	10
26	Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3	,	7	X	6b	11	6	9
27	Smeerwortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale</i> L.	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
28	Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria</i> L.	6	7	7	x	4	5	9d	,	8	10
29	Straatgras	<i>Poa annua</i> L.	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
30	Veldkers (Kleine)	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
31	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major</i> subspr. Major L	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10

Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
------------------	---------------	---	---	---	-----	---	---	----	------	----	-----

32	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
33	Wilg (Schiet)	<i>Salix alba</i>										10
34	Zevenblad	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
35	Zuring (Ridder)	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
36	Zuring (Veld)	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype aantal

bermtype aantal

bermtype aantal

14	5	21	1	23	0
7	3	22	1	24	0
3	2	28	1	25	0
11	2	32	1	26	0
13	2	1	0	27	0
18	2	4	0	30	0
29	2	8	0	31	0
2	1	9	0	33	0
5	1	12	0	34	0
6	1	16	0	35	0
10	1	19	0	36	0
15	1	20	0	37	0
17	1				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertyp

7 = Dolle kervel - IJle draviktype

BERMFICHE 17 Vluchtenburgstraat

1. situering

Hoeve Cornelis tot einde.

Deze berm ligt in een industriegebied. Naast de berm is er landbouwgrond.

2. afmetingen

straat	plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Vluchtenburgstraat	Boer Cornelis tot einde	450	1.5	675	900

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,6	frisse tot vochtige bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6,7	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,6	licht-zure tot neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	6,7	stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,8	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

Aantal soorten 35

Zeldzaamheid (gemiddeld) ZZ
9.1

KFK
10

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: nihil

Soortenrijkdom: met 35 soorten benadert deze berm het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel
(bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni
Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.
Vermijden van eutrofiëring door slib uit de gracht af te voeren.

Bermflora-onderzoek

Vluchtenburgstraat

2005

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	Berenklauw	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	Bijvoet	<i>Artemisia vulcanis</i> L.	6	X	8	X	7	X	1g	7	10	10
3	Boterbloem (Kruipende)	<i>Ranunculus repens</i> L.	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
4	Boterbloem (Scherpe)	<i>Ranunculus acris</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
5	Brandnetel (Grote)	<i>Urtica dioica</i> L.	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
6	Dovenetel (Paarse)	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
7	Duizendblad (Gewoon)	<i>Achillea millefolium</i>	4	X	5	X	8	X	5a	23,11,26	10	10
8	Eik (Zomer)	<i>Quercus robur</i> L.	X	X	X	X	7	6	9e	31,34	4	10
9	Fluitenkruid	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffmann	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
10	Glanshaver (Frans Raaigras)	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J.&C. Presl	5	7	7	X	8	5	5a	21	10	10
11	Heermoes	<i>Equisetum arvense</i> L.	6	X	3	X	6	X	1e	22	10	10
12	Hoefblad (Groot)	<i>Petasites hybridus</i>	8	7	7	X	7	5	4e	8	8	10
13	Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i> L.	6	X	7	X	6	5	8b	10	10	10
14	Hoorbloem (Gewone)	<i>Cerastium fontanum</i>	5	X	5		6	3	5a	13	10	10
15	Klaver (Rode)	<i>Trifolium pratense</i> L.	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
16	Kropaar	<i>Dactylis glomerata</i>	5	X	6	X	7	X	5a	17	10	10
17	Kruiskruid (Jacobs)	<i>Senecio jacobaeae</i> subsp. <i>Jacobaeae</i>	4	7	8	X	8	5	6b	11	8	10
18	Kruiskruid (Klein)	<i>Senecio vulgaris</i>	5	X	8	X	7	X	1a	27,28	10	10
19	Madeliefje	<i>Bellis perennis</i> L.	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
20	Paardebloem (Gewone)	<i>Taraxacum officinalis</i> Wiggers	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
21	Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i> :L.	7	X	X	X	5	X	5a	2	8	10
22	Raaigras (Engels)	<i>Lolium perenne</i>	5	X	7	X	8	5	1d	?	10	10
23	Reukgras	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.	X	5	X	X	X	X	5a	32	8	10
24	Rolklaver (Gewone)	<i>Lotus corniculatus</i>	4	7	3		7	X	6b	11	6	9
25	Smeerwortel (Gewone)	<i>Symphytum officinale</i> L.	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
26	Speenkruid	<i>Ranunculus ficaria</i> L.	6	7	7	x	4	5	9d		8	10
27	Straatgras	<i>Poa annua</i> L.	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
28	Vossenstaart (Grote)	<i>Alopecurus pratensis</i> L.	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
29	Weegbree (Grote)	<i>Plantago major</i> subsp. <i>Major</i> L.	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
30	Weegbree (Smalle)	<i>Plantago lanceolata</i> L.	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
31	Wikke (Vogel)	<i>Vicia cracca</i>	5	X	X	X	7	X	1a	4,19	10	10

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
32	<i>Zevenblad</i>	<i>Aegopodium podagraria L.</i>	6	7	8	X	5	X	8b	5,6,7,8	10	10
33	<i>Zilverschoon</i>	<i>Potentilla anserina</i>	6	X	7	1	7	5	2a	30	10	10
34	<i>Zuring (Ridder)</i>	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10
35	<i>Zuring (Veld)</i>	<i>Rumex acetosa</i>	X	X	5	4	8	X	5a	15	10	10

bermtype

bermtype	aantal	bermtype	aantal	bermtype	aantal
14	6	21	1	20	0
7	2	22	1	23	0
10	2	28	1	24	0
11	2	30	1	25	0
13	2	32	1	26	0
29	2	1	0	27	0
2	1	4	0	31	0
3	1	9	0	33	0
5	1	12	0	34	0
6	1	16	0	35	0
8	1	18	0	36	0
15	1	19	0	37	0
17	1				

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertyp

BERMFICHE 18 Wullebeekstraat

1. situering

Tot einde van de straat.

De berm ligt in een woonstraat. Aan het einde van de straat bevindt zich nog Landbouwgrond.

2. afmetingen

straat	plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Wullebeekstraat		200	3.0	600	-

3. bodemsamenstelling

F: vochtigheidsindicatie gemiddeld	5,7	frisse tot vochtige bodem
R: bodemreactieindicatie gemiddeld	6	licht-zure tot neutrale bodem
gemeten waarde juli 2005	6,8	neutrale bodem
N: stikstofindicatie gemiddeld	7,5	stikstofrijke bodem
L: lichtvoorkeur gemiddeld	6,9	half-lichtplanten
T: temperatuurvoorkeur gemiddeld	5,2	planten van matig-warme gebieden

4. diversiteit

Aantal soorten 17

Zeldzaamheid (gemiddeld) ZZ 9.3 KFK 10

5. bermtype

Deze berm behoort tot het **type 14** (Scherpe boterbloem – Rode klaver)

6. conclusies/advies

6.1 diversiteit

Zeldzame planten: nihil

Soortenrijkdom: met 17 soorten scoort deze berm onder het gemiddelde van het type 14 (33.0)

6.2 maaibeheer:

Aangewezen: Maaibeheer 2 keer maaien met afvoer van het maaisel (bloemenrijkdom)
Gazonbeheer: soortenrijkdom
Graasbeheer. soortenrijkdom

6.3 inwendig beheer

Eerste maaibeurt: tweede helft juni
Tweede maaibeurt: september

6.4 uitwendig beheer

Behoud van aangrenzend grasland, liefst weinig bemest.
De toenemende verkaveling hypothekeert het voortbestaan van deze berm.

Recente ontwikkelingen

	Nederlandse naam	Latijnse naam	F	R	N	Z/M	L	T	Gr	Berm	ZZ	KFK
1	<i>Berenklauw</i>	<i>Heracleum sphondylium L.</i>	5	X	8	X	7	5	8b	14	9	10
2	<i>Boterbloem (Kruipende)</i>	<i>Ranunculus repens L.</i>	7	X	X	X	6	X	2a	5	10	10
3	<i>Boterbloem (Scherpe)</i>	<i>Ranunculus acris L.</i>	X	X	X	X	7	X	5a	14	10	10
4	<i>Brandnetel (Grote)</i>	<i>Urtica dioica L.</i>	6	X	8	X	X	X	8b	10	10	10
5	<i>Distel (Akker)</i>	<i>Cirsium arvense (L.) Clairville</i>	X	X	7	1	8	X	1g	17	10	10
6	<i>Dovenetel (Paarse)</i>	<i>Lamium purpureum</i>	5	7	X	X	7	X	1a	28	9	10
7	<i>Dovenetel (Witte)</i>	<i>Lamium album L.</i>	5	X	9	X	7	X	8b	7	10	10
8	<i>Fluitenkruid</i>	<i>Anthriscus sylvestris (L.) Hoffmann</i>	5	X	8	X	7	X	8b	3	8	10
9	<i>Madeliefje</i>	<i>Bellis perennis L.</i>	X	X	5	X	8	5	5a	14	10	10
10	<i>Paardebloem (Gewone)</i>	<i>Taraxacum officinalis Wiggers</i>	5	X	7	1	7	X	5a	14	10	10
11	<i>Smeerwortel (Gewone)</i>	<i>Symphytum officinale L.</i>	8	X	8	X	7	6	4e	7	8	10
12	<i>Straatgras</i>	<i>Poa annua L.</i>	6	X	8	X	7	X	1d	29	10	10
13	<i>Veldkers (Kleine)</i>	<i>Cardamine hirsuta</i>	5	5	7	X	5	5	6b	3	8	10
14	<i>Vossenstaart (Grote)</i>	<i>Alopecurus pratensis L.</i>	6	6	7	X	6	X	5a	14	6	10
15	<i>Weegbree (Grote)</i>	<i>Plantago major subspr. Major L.</i>	5	X	6	1	8	X	1d	29	10	10
16	<i>Weegbree (Smalle)</i>	<i>Plantago lanceolata L.</i>	X	X	X	X	6	X	5a	13	10	10
17	<i>Zuring (Ridder)</i>	<i>Rumex obtusifolius L.</i>	6	X	9	X	7	5	1g	6	10	10

bermtype

bermtype aantal

bermtype aantal

bermtype aantal

14 5

8 0

24 0

3 2

9 0

25 0

7 2

11 0

26 0

29 2

12 0

27 0

5 1

15 0

30 0

6 1

16 0

31 0

10 1

18 0

32 0

13 1

19 0

33 0

17 1

20 0

34 0

28 1

21 0

35 0

1 0

22 0

36 0

2 0

23 0

37 0

4 0

14 = Scherpe boterbloem - Rode klavertyp

Bijlagen.

Bijlage 1	Stappenplan bermflora-onderzoek
Bijlage 2	Schaalverdeling tabellen van Ellenberg
Bijlage 3	Socio-ecologische groepen
Bijlage 4	Zeldzaamheidsindex
Bijlage 5	Bermafmetingen
Bijlage 6	Gemeten pH-waarden
Bijlage 7	Bermtypes 7
Bijlage 8	Bermtypen 10
Bijlage 9	Bermtypen 14
Bijlage 10	Samenvatting

Geraadpleegde bronnen:

Werk aan de berm (A. Zwaenepoel)

Atlas van de Flora van Vlaanderen en het Brussels Gewest (Inbo)

Onderzoek naar de bermflora in de gemeente Aartselaar (VMPPA)

Milieuvriendelijk bermbeheer

Tabel van Ellenberg

Geïllustreerde flora van Nederland (E. Heimans , H. W. Heinsius en Jac. P. Thysse)

Grassengids (Tirion)

De interactieve Flora van Nederland en Vlaanderen (Drs. J. W. M. Marijnissen)

Heukels' Interactieve Flora van Nederland (Natuur en Techniek)

Bijlage 1: Stappenplan bermonderzoek:

- 1. inventariseren:**
  - a. per berm opstellen inventaris (feb – mei – aug)
  - b. noteren inventaris
  - c. opzoeken indicatoren per aangetroffen plant
- 2. verwerken inventarisatie**
  - a. vergelijken met vorige inventarisatie
  - b. meten Ph-waarden
  - c. op verschillende tijdstippen de gemiddelde Ph-waarden per berm opmeten
  - d. aan de hand van de voorkeuren per plant de te verwachten Ph-waarden per berm opstellen
- 3. verwerken Ph-waarden**
  - a. komen tot een gemiddelde waarde per berm (opgemeten)
  - b. komen tot een gemiddelde waarde per berm (te verwachten)
- 4. trekken conclusies inventarisatie**
  - a. vergelijking maken met vorige inventarisatie en hieruit mogelijke conclusies trekken
  - b. conclusies opstellen voor de nieuw onderzochte bermen
  - c. komen tot algemene conclusies in verband met bermbeheer
- 5. trekken conclusies Ph-waarden**
  - a. vergelijken van gemeten waarden en veronderstelde waarden
  - b. komen tot algemene conclusies in verband met bermbeheer
- 6. vergelijken bodemwaarden 1998 en 2005**
7. vaststellen bermtypes: door aanwezigheidsfrequentie van planten komen tot het bepalen van de bermtypes volgens A. Zwaenepoel
8. **maken van keuzes:** welk bermtype is waar gewenst? à gemeente
9. aan de hand van de gemaakte keuzes: **opstellen beheersplan per berm**
  - a. maalfrequentie?
  - b. maaisel afvoeren of niet?
  - c. bemesten of niet?
10. **indienen voorstel bermbeheersplan** (april)

Bijlage 2: Schaalverdeling (tabellen van Ellenberg)

F (Feuchtezahl) vochtigheid	1 à planten van ariede plaatsen 2 à droogteminnende planten 3 à fristeminnende planten 4 à vochtminnende planten 5 à natminnende planten 6 à oeverplanten (wisselende waterstand) 7 à waterplanten 8 à onderwaterplanten X à indifferent
R (Reaktionszahl) reactiegetal (zuurtegraad)	1 à sterk-zuurminnende planten 3 à zuurminnende planten 5 à matig-zuurminnende planten 7 à zwak-zuur tot zwak-basisminnende planten 9 à base- en kalkminnende planten X à indifferent
N (Stickstoffzahl) stikstofgetal	1 à planten der stikstofarmste plaatsen 3 à planten van stikstofarme plaatsen 5 à planten van matig-stikstofrijke plaatsen 7 à planten van stikstofrijke plaatsen 8 à uitgesproken stikstofminnende planten 9 à planten van extreem stikstofrijke bodem X à indifferent
Z/M (voorkeur voor zout en tolerantie voor zware metalen)	X à zout en zware metalen mijddende planten 1 à zoutverdragende, op zoutarme bodem voorkomende planten 2 à facultatieve zoutindicator 3 à obligate zoutindicator 4 à matig tolerant voor zware metalen 5 à uitgesproken tolerant voor zware metalen
L (Lichtzahl) lichtgetal	1 à volle schaduwplant 3 à schaduwplant 5 à half-schaduwplant 7 à half-lichtplant 8 à lichtplant 9 à volle lichtplant X à indifferent
T (Temperaturzahl) temperatuurgetal	1 à koude-plant 3 à planten van koele gebieden 5 à planten van matig-warme gebieden 7 à planten van warme gebieden 9 à planten van extreem warme gebieden X à indifferent

Bijlage 3: Socio-ecologische groepen

1. planten van sterk antropogeen gestoorde plaatsen: akkers, wegranden en droge ruigten

- 1a akkers op voedselrijke, kalkhoudende maar niet kalkrijke grond
- 1b akkers op kalkrijke grond
- 1c akkers op relatief voedselarme, kalkarme grond
- 1d regelmatig betreden plaatsen op voedselrijke grond (tredplanten)
- 1e ruigten op betreden, voedselrijke, niet humeuze, kalkhoudende maar niet kalkrijke, droge grond
- 1f ruigten op weinig betreden, kalkrijke, niet humeuze, droge grond
- 1g ruigten op weinig betreden, voedselrijke, humeuze, matig droge grond

2. pioniers van meer natuurlijke gestoorde plaatsen, op open, vochtige tot natte, humusarme grond

- 2a relatief voedselrijke planten met wisselende waterstand of anderszins sterk fluctuerende milieuomstandigheden
- 2b open, voedsel-(speciaal stikstof-) rijke natte grond
- 2c open, matig voedselrijke tot voedselarme, vochtige grond

3. planten van sterk tot matig zoute milieus: zeeduinen, zoute wateren, schorren en contactsituaties tussen zout en met milieu

- 3a stranden, zeeduinen en zandige vloedmerken
- 3b zoute tot sterk brakke wateren, slikken en lage schorren
- 3c hoge schorren en contactsituaties tussen zout en zoet milieu

4. planten van zoete tot zwak brakke waters en oevers

- 4a zoete tot matig brakke (matig) voedselrijke wateren (overwegend obligate waterplanten)
- 4b zoete, voedselarme wateren en de periodiek droogvallende oevers daarvan
- 4c verlandingsvegetaties in zoete, matig voedselrijke, stagnerende of lichtstromende, ondiepe tot diepe wateren, dikwijls veenvormend
- 4d verlandingsvegetaties in zoute, voedselrijke, stromende of periodiek droogvallende wateren, niet veenvormend
- 4e aanspoelingsgordels, natte ruigten en rivierbegeleidende wilgenstruwelen van voedselrijk milieu

5. planten van (licht) bemeste graslanden op matig voedselrijke of voedselrijke, vochtige tot natte grond

- 5a matig bemeste graslanden op (matig) vochtige grond
- 5b matig bemeste graslanden op natte grond

6. planten van (zeer) droge graslanden, muren en rotsen

- 6a muren en rotsen
- 6b graslanden op droge, voedselarme tot matig voedselrijke, niet tot matig kalkhoudende, neutrale tot zwak basische grond
- 6c graslanden op droge, voedselarme, kalkrijke of zinkhoudende, neutrale tot basische grond
- 6d graslanden op zeer droge, voedselarme, kalkrijke grond, xerotherm
- 6e graslanden op droge, voedselarme, kalkarme, zure grond

7. planten van heiden, venen, schraallanden en kalkmoerassen

- 7a matig voedselarme, kalkarme, zure laagveenmoerassen
- 7b voedselarme, kalkrijke, basische laagveenmoerassen
- 7c onbemeste graslanden op vochtige of natte voedselarme, zwak zure grond
- 7d hoogvenen, natte heiden en onbemeste graslanden op natte, zeer voedselarme, zure, humeuze grond
- 7e droge heiden op zeer voedselarme grond
- 7f onbemeste, heischrale graslanden op matig vochtige tot droge, voedselarme, natte, humeuze grond

8. planten van kaalslagen, zomen en struwelen

- 8a kaalslagen op matig vochtige tot droge, matig voedselrijke tot voedselrijke grond
- 8b jonge aanplanten en zomen op voedsel-(vooral stikstof-) rijke, neutrale, humeuze matig vochtige grond
- 8c zomen op kalkhoudende, lemige, matig vochtige tot droge grond
- 8d struwelen op matig vochtige en droge, voedselarme tot matig voedselrijke grond

9. bosplanten

- 9a bossen op relatief voedselrijke, vochtige tot natte gronden en van brongebieden
- 9b bossen of voedselarme tot matig voedselrijke, neutrale tot kalkhoudende grond
- 9c alluviale bomen op min of meer hydromorfe grond
- 9d bossen op gerijpte, zwak zure tot kalkrijke relatief droge grond
- 9e bomen op matig voedselarme, droge, zure grond
- 9f bomen op gerijpte, matig voedselrijke tot voedselrijke, matig vochtige tot droge grond, samen voorkomend met 9b tot 9d
- 9g bomen op jonge, weinig stabiele, matig vochtige puinbodems (ravijnbossen)

Bijlage 4:

A. Zeldzaamheidsindex

Klasse	% uurhokken
1	1 – 10 %
2	11 – 20 %
3	21 – 30 %
4	31 – 40 %
5	41 – 50 %
6	51 – 60 %
7	61 – 70 %
8	71 – 80 %
9	81 - 90 %
10	91 – 100 %

B. KFK (Kilometerhokfrequentieklasse)

0	verdwenen na 1972
1	uiterst zeldzaam
2	zeer zeldzaam
3	zeldzaam
4	vrij zeldzaam
5	vrij algemeen
6	vrij algemeen
7	algemeen
8	algemeen
9	zeer algemeen
10	uiterst algemeen

Bijlage 5: bermafmetingen

straat	Plaats	Lengte berm (m.)	Breedte berm (m.)	Oppervlakte berm (m ²)	Grachtkant (m.)
Cleydaellaan	Isvag tot Groenenhoek	445	3.0	1335	890
	Groenenhoek tot Struisbeek	520	6.0	3120	520
	Struisbeek tot grens Hemiksem	390	6.0	2340	-
	Grens Hemiksem tot Struisbeek	390	7.0	2730	390
	Struisbeek tot Helststr.	520	5.5	2860	1040
Groenenhoek	Uitgang kasteel tot Cleydaellaan	185	1.5	278	370
	Struisbeek tot grens Wilrijk	970	2.5	2426	-
Kontichsesteenweg	Aldi tot B.v.Ertbornstr.	460	2.0	920	-
	B.v.Ertbornstr. tot grens Kontich	360	1.0	360	720
	Grens Kontich tot Dijkstraat	400	3.0	1200	800
	Dijkstraat tot Oudestr.	250	3.0	750	500
			40	3.0	120
	Oudestr. tot Antwerpsesteenweg	100	3.0	300	200
		30	3.0	90	-
Mastboomstraat	Ysselaarln. tot Struisbeek	65	2.0	130	-
		95	2.0	190	190
	Struisbeek tot Ysselaarln.	115	3.0	345	-
		100	3.0	300	200
Dijkstraat	Kontichsestwg. tot Ingberthoeveweg	280	4.0 + 1.0	1400	560
Kleistraat	B.v.Ertbornstr. tot Solhofdreef	280	2.0	760	760
Groeningelei		550	2.0	1100	-
Halfstraat	Pierstr. tot Boomsestwg	1040	1.5	1560	2080
	Cederln. tot Pierstraat	250	2.0	500	500
		250	2.0	500	-
Wullebeekstraat		200	3.0	600	-
Leeuwerikenlaan		250	1.5	375	500
Vluchtenburgstraat	Boer Cornelis tot einde	450	1.5	675	900
Helststraat	Cleydaellaan tot voetweg	300	1.5	450	-
TOTAAL		9635		26258	11120

Bijlage 6 : gemeten pH-waarden

Berm	Cleydael B noord	Cleydael B zuid	Cleydael C noord	Cleydael C zuid	Groeningenlei A	Groeningenlei B	Halfstraat	Kontichsestwg	Leeuwerikenlaan	Groenenhoek A	Groenenhoek B	Kleistraat	Mastboomstraat A	Mastboomstraat B	Helststraat	Dijkstraat	Vluchtenburgstraat	Wullebeekstraat	
	Datum																		
1	15/07/2005	6,9	6,9	6,7	6,8	6,7	5,7	6,8	6,9	6,9	6,6	6,5	6,9	6	6	7,1	6,9	6,6	6,8
2	23/07/2005					6,8	6,9						7	6,6	6,53				
3	aug.2005	6,7	6,7	6,4	6,7				7	6,6	6,5				6,5		6,6		
4	13/10/2005							6,9								6,8			
4	15/11/2005	6,8	6,8	6,6	6,8	6,6	6,6	6,8	6,8	7	6,6	6,6	6,8	6,4	6,4	6,6	6,8	6,6	6,8
	gemiddelden	6,8	6,8	6,57	6,77	6,7	6,4	6,8	6,87	6,97	6,6	6,53	6,9	6,33	6,31	6,73	6,83	6,6	6,8

Bijlage 7

Kenmerken van het bermtypen 7: het Dolle kervel - IJle draviktype

1, floristische kenmerken

meest voorkomende planten zijn:

dolle kervel
Boerenwormkruid
Zevenblad
Bijvoet
IJle dravik
Speerdistel
Kleefkruid
Witte dovenetel

dominanten zijn:

Dagkoekoeksbloem
Grote vossenstaart
Grote brandnetel
IJle dravik
Dauwbraam
Stinkende ballote

Bomen

Populier
Vlier

2, fenologie

er is een aanzienlijke voorjaarsbloei. De cijfers voor maart en april zijn hoger dan gemiddeld nazomer en herfstbloei is normaal

3, soortenrijkdom

de gemiddelde soortenrijkdom (27,3) ligt iets beneden het gemiddelde in bermen (28,5).

"Nietsdoen", de gemiddelde beheersvorm, beschaduwing en hoge strooiselhoeveelheden zijn de oorzaken

4, bloeiaspect:

dit type is een van de bloemrijkste types. De bloemen van Bijvoet worden echter niet onmiddellijk herkend als bloemen.

Zevenblad, Fluitenkruid, Witte dovenetel, Gewone smeerwortel zijn eveneens bloemrijke planten binnen het type

5, inwendig beheer:

belangrijkste beheersvorm in de praktijk; "nietsdoen"

schermbloemigen verdragen 2 maaibeurten per jaar slecht

1 keer maaien per jaar wordt verdragen. September is de ideale maand om te maaien

bij te felle verruiging kan enkele jaren maaien volgens het "maaidecreet" (15 juni - 15 september) goede diensten bewijzen

(het type boet niet ernstig aan bloei in maar de Grote brandnetel, IJle dravik, Kleefkruid, Dauwbraam nemen af)

6, uitwendig beheer

Handhaven van het aangrenzend struweel of bos op het planten van gekapte bermbeplanting zijn de voornaamste vereisten voor het behoud

van dit type

Bijlage 8

Kenmerken van het bermtypen 10 : het Geel nagelkruid - Schaduwgrasstype

1, floristische kenmerken

meest voorkomende planten zijn:

Geel nagelkruid
Gele dovenetel
Schaduwgras
Klimop
Robertskruid
Bosandoorn

dominanten zijn:

Grote brandnetel
Zevenblad
Speenkruid
Fluitenkruid

Bomen

Eik
Beuk

2, fenologie

aprilbloei is meest opvallend
juni en juli zijn de grootste bloeimaanden

3, soortenrijkdom

het gemiddeld aantal soorten (23,7) is laag
het gebrek aan veel licht is de voornaamste oorzaak

4, bloeiaspect:

voorjaarsbloei is uitbundig maar kort
Fluitenkruid, Gewone berenklauw, Ridderzuring, Witte dovenetel en Zevenblad geven bloemen in de zomer

5, inwendig beheer:

"nietsdoen" is de algemene beheersmaatregel. Maaien is niet erg zinvol
eind september of later is de meest aangewezen maaitijd

6, uitwendig beheer

het behoud van het aangrenzend bos is een hoofdvereiste

Bijlage 9

Kenmerken van het bermtypen 14: het Scherpe boterbloem - Rode klavertypen

1, floristische kenmerken

meest voorkomende planten zijn:

Gewone berenklaauw
Gewone paardenbloem
Madeliefje
Rode klaver
Scherpe boterbloem
Grote vossenstaart

dominanten zijn:

Rood zwenkgras
Gewoon struisgras
Gestreepte witbol

Gewone glanshaver
Grote vossenstaart

codominanten

Scherpe boterbloem
Witte klaver
Rode klaver

Gewone paardenbloem

Bomen

2, fenologie

opvallende voorjaarsbloei (maart, april, mei)

3, soortenrijkdom

gemiddelde soortenrijkdom (35,7) is ruim hoger dan in de gemiddelde berm
begraasde bermen halen 38,7
bermen met gazonbeheer: 37,7
twee keer gemaaide bermen; 33,0
gehooide bermen: 30,6

4, bloeiaspect:

voornaamste bloeiers: Smalle weegbree, Margriet, Gewone berenklaauw, Rode klaver, Duizendblad, Groot streepzaad en Gewone paardenbloem
Composieten en vlinderbloemigen zijn de belangrijkste families

5, inwendig beheer:

twee keer maaien, gazonbeheer en grasbeheer zijn de belangrijkste beheersmaatregelen
maaibeheer is het belangrijkste voor de bloemenrijkdom, gras- en gazonbeheer is het interessantst voor de soortenrijkdom
bermen met veel Scherpe boterbloem worden best een eerste keer gemaaid tussen 1 mei en 1 juni
door een latere eerste maaibeurt wordt de voorjaarsbloei niet geremd. Juni is de hoofdbloeimaand en dus niet geschikt om te maaien
een eerste maaibeurt half juli en een tweede eind september is het meest interessant

6, uitwendig beheer

behoud van het aangrenzend grasland, liefst weinig bemest, is de belangrijkste beheersmaatregel